

UN REMEMBER NECESAR

Diktatul de la Viena — „alintat” de unele guverne și agenții de presă străine cu denumirea înșelătoare de „hotărârea” sau „înțelegera de la Viena” — este unul din momentele neferice ale istoriei care, însingurându-ne pentru o vreme trupul țării, ne-a rănit profund și conștiința, demnitatea națională. Prin suferințe și grele eforturi, prin sacrificiul suprem al miilor de ostași români integritatea teritorială a țării a fost refăcută în toată zona ei nord-vestică, iar trupul mișelește ciopârțit al țării s-a vindecat. Cicatricei au rămas doar în conștiința și memoria noastră: un cuțit cu brutalitate înfipt acolo lasă urme ce nu se pot șterge. În locurile unde au fost sfirtecate, țesăturile memoriei nu se regenerează nici după cincizeci de ani până la completa lor sutură, până la dispariția amintirii.

Am avea decența de a nu pomeni, de a nu ne etala asemenea cicatricei de vechi răni — fiindcă de infimitatea ființei noastre — dacă miini nedibace, sau, dimpotrivă, mult prea dibace nu și-ar strecura croșetele de oțel sau scalpeliurile perfide zgândărind „din greșală” cicatricele încă dureroase. N-am făcut Revoluția spre a ni se strecura în urechi vorbe dispuse ambiguu, dar, cu un foarte clar înțeles, despre neatenția, caracterul abuziv, perimțarea acordurilor de la Trianon sau ale hotărârilor Conferinței de la Paris, nici spre a ni se aduce sub ochi „din întâmplare”, hărți cadaverice și pe alocuri roase de molii ale anilor 1941 sau 1942, atit de îndemnativ strecurate încât ele au putut să apară, culmea, chiar la televiziunea română credulă.

Să fim bine înțeleși. Comemorarea unui eveniment cu atâtea implicații tragice este, înfi de toate, o datorie morală, un prinos de suflete cernite adus celor ce-au suferit și s-au jertfit datorită aceluși eveniment. Comemorarea nu este, înțeles în caz, un prilej de răfuială cu cei nevinovați de producerea lui și nici cu urmașii celor ce-au putut fi, în vrun fel, vinovați. E o absurditate să crezi că micilor de-o lună-două li s-ar putea arunca față vina de a fi tulburat apa din care băuse lupul toamna trecută (într-un 30 august, să zicem).

Nu e vorba de răfuiele, de acuzații, incriminări și provocarea vocii de fensiuni social-ctnice în România începutului de toamnă 1990. Dar se întâmplă în lume prea multe lucruri și acum, se petrec fapte ce nu ne permit să tăcem resemnăți. Chiar nu s-a învățat nimic din istorie, din felul cum au fost condamnați și obligați să-și sfirtească zilele marci agresori, călăii cu multe galoane, sfocarii plumbindu-și înțigăriile de la o capitală la alta? Nimic nou, asta o vedem și o auzim și acum, așa cum vedem țări infingându-și colții în trupul cite unui vecin sau inghițindu-l cu totul (în unele cazuri, cu acordul tacit sau ridicarea din umeri neputincioasă a „arbitrilor” internaționali).

Să ne fie permis — și ne permitem acest lucru cu simțire, cu demnitate — să vedem în comemorarea de la 30 august și un gest de avertisment: nu de amenințare, doar de avertisment pentru cei ce s-ar întâmpla să aibă memoria prea scurtă. Altfel, e lucru știut, nu vom putea asigura cetățenilor patriei noastre, de orice naționalitate ar fi, o viață liberă și stabilă, pe căile firești ale dezvoltării. Aceasta e datoria noastră față de țineret, aceasta e ștafeta pe care le-o predăm: respectarea integrității și suveranității patriei.

Dan REBRĂNU

ADEVĂRUL ÎN LIBERTATE

ZIAR INDEPENDENT — EXPRESIE A OPINIEI
PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 192
MIERCURI 29 AUGUST 1990

8 PAGINI 2 LEI

Așadar, a treia „fracțiune” la țărăniști. Dacă o țin așa, până la viitoarele alegeri ajung toți bătrânii membri. Într-o funcție de conducere. Ce vanități teribile trebuie să se fi înfruntat în „nomenclatura” lor, că doar n-o să ne imaginăm că sciziunea vine dintr-o poziție diferită, a lui Coposu și Puiu, să zicem, față de destinul țaranului român. Nu-i exclus, totuși, să auzim că aici este vorba de o lucrătură a F.S.N.-ului, așa cum s-a zis că aripa tinăra a liberalilor a pacifizat cu „diavolul” de prim-ministru. Măcar de-ar fi așa. Din păcate (pentru ideea de opoziție, pentru realitatea ei funcțională) nu-i așa: partidul acesta, care putea să însemne mult, începe să nu mai însemne aproape nimic. Liderii lui au uitat sau au ignorat un lucru esențial: compromisurile, necesare în politică, se fac cu puterea legitimă, nu cu acele „pături largi”, mai mult dubioase decât largi invocate de Adrian Marino într-un recent interviu. Cu siguranță există între țărăniști oameni remarcabili, dar se pare că ei s-au organizat după o extrem de dură politică de cadre. S-au îmbolnăvit de

putere înainte de o avea. Neavind una reală, caută să obțină o alta, evasi-imaginară, în interiorul partidului. Evident, aceasta dovedește, dincolo de vanitate, și lipsa unor personalități de excepție. Să nu uităm că partidul s-a născut (sau, mă rog, a revenit) cu ideea oarecum fixă a

o deosebire, bunăoară, între arestarea lui Marian Munteanu și „petițiile” către occidentali ale lui Ion Rațiu sau Doina Cornea. Orgolii puerile dezvăluind, de o parte, slăbiciunea puterii, de cealaltă, disperarea de-a n-o avea. E dificil de apreciat o evoluție a evenimentelor și orienta-

corect, nepărtinitor, fenomenele. Nu înseamnă, de pildă, că nu respectă drepturile omului și nici că ești fesenic: dară spui că e destul de bizar ca o demonstrație să fie condusă printre alții, de Adrian Marino, Octavian Buracu, Ana Potcoavă sau Ion Ștefan. Nu înseamnă nici că respectivii cetățeni nu sunt niște democrați anticomuniști, ci pur și simplu că au interese diferite, oricât ar părea ele de comune: și, în principal, sînt „manipulați” de fantasma unor dorințe secrete. Demonstrațiile lor din ultima vreme au un velut și melancolic aspect de anarhie. În aparență, participanții sînt în căutarea unei unități, dar e foarte posibil ca mulți dintre ei să se disprețuiască reciproc, desigur cu deferență. Este de la sine înțeles că un asemenea grup se poate destrăma oricînd cu scandalurile de rigoare, căci este imposibil să fie definitivă o convertire ca aceea a Anei Potcoavă, să spunem. Deocămdată, are o eficiență: dă măsura, aproximativă, e drept, a electoratului unei anumite opoziții.

Julian T. NICOLAE

OPOZIȚIA ÎN DERIVĂ?!

restaurației, bizuindu-se în primul rînd pe blazoane. Într-o primă fază, politica lui s-a limitat la un fel de studii de heraldică. Și nici nu era într-un totul greșită, numai că leader-ii și, mai ales, gazetarii săi nu au avut tactul necesar să le facă semnificative la momentul oportun. Astfel că singura idee viabilă (ideea națională) din această himeră a restaurației au codat-o, involuntar, A.U.R.-ului, îndeosebi în Ardeal. Erorile continuă, ai zice că într-un sol de întrecere „amicabilă” cu F.S.N.-ul, mai exact, cu puterea. Ca act politic, nu-i nici

rile viitoare ale electoratului, dar fracționările și maniera turbulentă de-a se manifesta în continuare ale țărăniștilor par mai curînd să discrediteze partidul. Amestecul de naivitate și întoarcerantă, pe fondul unei demagogii retorice, apoi „alianțele” nechipuzite cu diverși sezonieri ai „revoluției” conferă existenței sale aspectul unei aventuri depressive: un exces fără vitalitate. Și mai grav e încă faptul (în această situație se găsește întreaga opoziție) că nimeni nu crede în existența reală a unor independenți care ar putea observa și de cit

LA PARASTASUL DE MIINE

Nici acum, în pragul comemorării a 50 de ani de la monstruoasa fringere din trupul țării a nordului Ardealului, cu tot șirul de atrocități săvîșite asupra românilor și evreilor, de încercări de distrugere a culturii, religiei, a însăși ființei noastre naționale pe pămîntul rupt din trupul patriei; nici acum, cînd trebuie să se spună pe nume unor realități istorice pe care timp de 45 de ani n-am avut voie să le cunoaștem în amploarea lor exactă; nici acum, cînd alții tineri doresc să afle adevărul despre tații și bunicii lor, despre mamele, bunicii, frații și surorile lor care au fost victime ale atrocităților horlystice; nici acum, cînd sîntem într-o situație politică internă și internațională confuză și în care prestigiul României este afectat de o abilă propagandă ireverențistă; nici acum, în ceasul al doisprezecelea, românii (iar pe noi ne interesează în mod special clujenii) divizați în partide, grupări politice, apolactice, independente, în religii și secte — nici acum nu sînt capabili să renunțe la vanități meschine și să se unească cu fruntea inclinată de durerea amintirii evenimentelor din 30 august 1940 și de după aceea, timp de patru ani de doliu pentru națiunea română.

Gata să constituie oricînd felurite forumuri, care de care mai independente, dispuse să facă oricînd felurite alianțe și mezațianțe politice, etnice și religioase, partidele și grupările așa-numite apolactice nu-și dau silința — cel puțin unele dintre ele, cele mai zgomotoase — să-i unească pe toți românii în-

tr-un singur gînd. De o parte — orgoliul unor inițiative: de alta — refuzul de a sta la aceeași masă „verde” cu primii; iar de o a treia parte — indiferență. Nici unii, nici alții nu au luat în serios ideea că măcar cu această ocazie cetățeanul român ar putea fi convins că, dincolo de diferențele de opinii, există o unitate izvorită dintr-o adevărată dragoste față de această țară.

Nici acum partidele — măcar cele mai importante, sau care se cred așa — nu vor să înțeleagă ce daune pot aduce poporului român prin menținerea dezbinării; nici acum personalități „independente”, unele cu prestigiu în anumite medii, n-au găsit cu cale să se înțeleagă între ele pentru a contribui la înfrățirea tuturor românilor la parastasul victimelor Diktatului de la Viena; nici acum cele două principale biserici românești n-au reușit să dea de o parte, pentru o zi, disputele și să se îmbrățișeze creștinește întru folosul poporului pentru care împreună au luptat citeva secole.

Ne-am fi așteptat, cel puțin în Transilvania, ca toate partidele, grupările, forumurile, alianțele și organizațiile apolactice să-și întindă mina spre a-i plînge pe cei uciși, spre a plînge bisericile și școlile distruse, spre a plînge soarta miilor și miilor de refugiați ardeleni. Comunicatele independente sau ale unor mici grupări de partide nu ne pot convinge să sîntem cu toții uniți în apărarea intereselor fundamentale ale românilor.

Mă întărește însă o singură convingere: cu sau fără îndemnul cutărui sau cutărui partid, orice român ardelean va aprinde, fie și numai în cuget, o luminare la parastasul de miine.

Ilie CALIAN

CHEMARE

În ziua de 30 august 1990, orele 16, în fața Catedralei ortodoxe române din Cluj-Napoca se va oficia o slujbă de pomenire în memoria eroilor și martirilor neamului românesc. Ne alăturăm astfel inițiativei Vetrei Românești privind comemorarea evenimentelor tragice care au avut loc în urmă cu 50 de ani pe pămîntul Transilvaniei. Invităm cetățenii Clujului, indiferent de concepțiile lor politice sau religioase, să participe cu demnitate și decență la desfășurarea acestui act comemorativ. Adresăm această chemare și celorlalte formațiuni politice, sindicatelor și asociațiilor culturale și profesionale care simt și gîndesc cu adevărat românește pe aceste meleaguri strămoșești.

FRONTUL SALVĂRII
NAȚIONALE
PARTIDUL DE UNIUNE
NAȚIONALĂ AL ROMÂNILOR
PARTIDUL DEMOCRAT
AGRAR
PARTIDUL DEMOCRAT
AL MUNCII

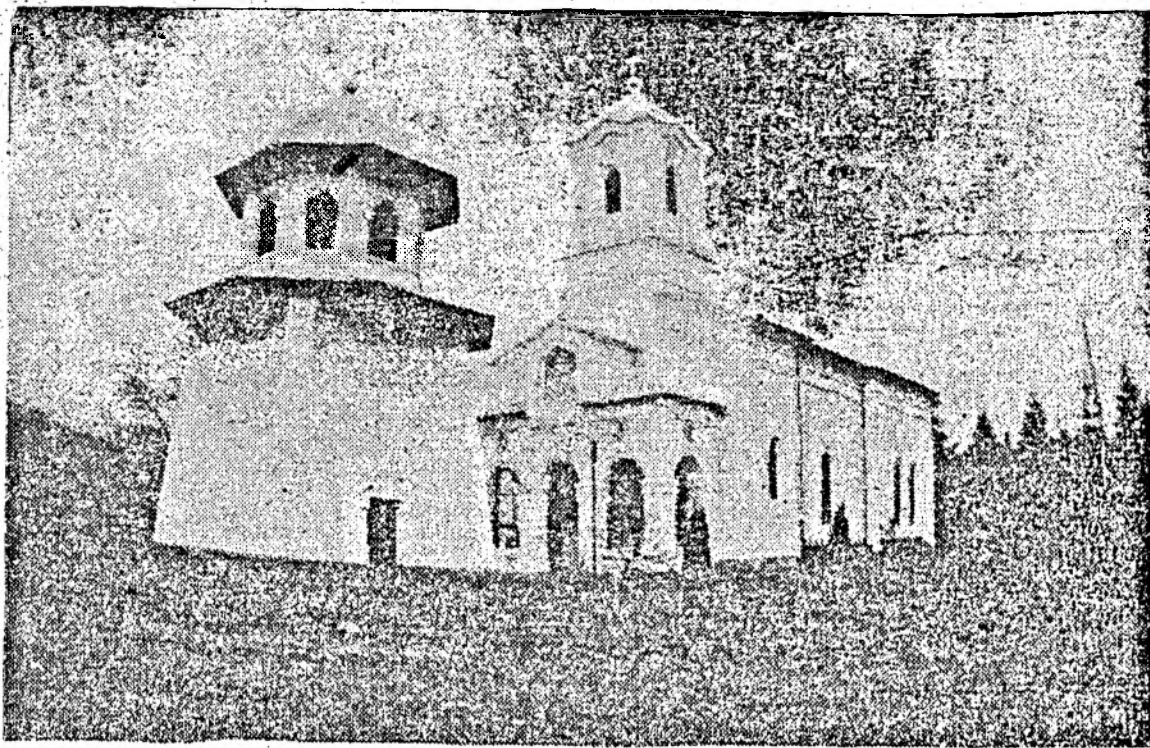
PRIMIRI

În cursul zilei de ieri, primul-ministru al României, domnul Petre Roman, a primit o delegație a firmei italiene „Ansaldo”, condusă de președintele Gio Batta Clavariuo, respectiv pe Karl Werner, vicepreședinte al Băncii naționale a Austriei. Convorbirile purtate au avut ca obiect dezvoltarea colaborării economice și financiare româno-italo-austriece.

RECURS

În ședința publică din ziua de 28 august 1990, Curtea Supremă de Justiție — Secția Militară — a admis recursul Procuraturii României — Direcția Procuraturii Militare, împotriva hotărîrii Tribunalului Militar Teritorial București, prin care, la data de 23 august 1990, s-a dispus revocarea arestării preventive a inculpatului Ceaușescu Nicu.

Inculpatul va fi internat în stare de arest, sub pază, într-o instituție medicală de specialitate din rețeaua Ministerului Sănătății, și, după efectuarea investigațiilor și a analizelor ce se impun, experții Institutului medico-legal București vor concluziona cu privire la posibilitatea tratării acestuia în rețeaua medicală a Direcției generale a penitenciarilor.

Cititorie a statorniceii românești

Fotografia: I. PETCU

LINIȘTEA DURERII

De ce, oare, i-a fost dat acestui neam românesc să infruntă atîta suferință? De ce, periodic, a fost zguduit de adevărate seisme istorice, pentru a se reface, ca pasărea Phönix? Aceste întrebări ni le-am pus și noi, în scurtul popas de vacanță petrecut la SOVATA, unde liniștea proverbială a fost perturbată de forțele oarbe dezlănțuite în ultimele luni.

Dacă în urmă cu 50 de ani, copii fiind, am fost obligați, împreună cu părinții, să luăm drumul pribegiei, să ne părăsim vatra strămoșească, pînă astăzi nu s-a înfăptuit nimic pe scara civilizației? Și atunci ca și acum, românii nu au loc pe pămîntul lor strămoșesc? Ne spuneau părinții că se va reface trupul țării după Diktatul brutal și nedrept de la Viena, dar va trebui să treacă timp. Și timpul a trecut. Trupul țării s-a regenerat și este în curs de regenerare. Atunci înțelegeam durerea neamului, prin durerea părinților noștri, realizăm mai puțin complexitatea evenimentelor. Dar iată „civilizatorii” și-au dat din nou în pic, după o jumătate de secol. Ura antiromânească s-a îndreptat, mai recent, nu numai împotriva ființei umane, dar — să nu-ți vină să crezi — împotriva statului! În barăria lor „civilizatoare” doreau să ștergă orice urmă de românism! Așa se explică distrugerea statuii

marelui Bălcescu din parcul orașului Sovata în urmă cu cîteva luni. Și tocmai a lui Bălcescu, patriotul revoluționar care le-a întins, cu înțelegere, mina.

Cîtă beznă în sufletele și mințile aprinse de ură! Ne-am îndreptat pașii spre statuia lui Bălcescu, ca tot românul, dar i-am găsit numai soclul. Bustul a dispărut, a fost distrus. Nu mai știe nimeni de soarta lui. Un lucru se știe, că totul a fost făcut din ură, de către cei care au fost tolerați de noi, pe care i-am primit în vatra strămoșească. Acum, la soclul statuii lui Bălcescu este un adevărat pelerinaj. El a devenit MECCA românilor pentru cei care locuiesc și pentru cei ce trec prin acest minunat colț de țară. Cu inimile înduioșate românii îi așează, permanent, florile recunoștinței — moment de reculegere. Trecerea prin fața soclului ni-l imaginează pe Bălcescu îndemnându-ne la unitate.

N-am uitat Diktatul, nu uităm prezentul. Nădăjdum în regenerarea minților tulburi, îndemnați de răbdarea și înțelepciunea lui Bălcescu. În memoria suferințelor neamului nostru, am așezat și noi cîte o floare pe soclul lui Bălcescu — simbol. Sînt florile tristeții, într-o liniște a durerii. Această rană trebuie urgent vindecată. Nădăjdum în receptivitatea celor în drept, reasezînd bustul lui Bălcescu la locul ce i se cuvine. Aparent, o reparație materială, în fond — una morală și patriotică.

Prof. dr. doc. Ioan BOBES,
prof. dr. Ioan CIMPEANU

O înaltă față bisericească — nu-i spun numele fiindcă, din păcate, nu e chiar singur în această zbatere — pledează „pentru învățămîntul religios în școli”. Argumentele se clatină între hilar și prăpăstios. Lucrurile sînt simplificate primejdios chiar și din perspectiva înțelegerii și lucidității cu care avem, încă neimplinită, datorită de a ne apropia această jumătate de secol a istoriei noastre. Tot răul vine de la „statul ateu”? Atunci de unde vine binele pe care, orice s-ar zice, acest popor l-a mai săvîrșit, totuși — în cinci decenii, n-a stat cu minile în sîn? Și cum se face că slujitorii bisericii făceau jocul puterii atee, deși, nu-i așa, nu-și pierduseră credința? Iar religia nu era nicidecum interzisă — de unde această exagerare? Dacă doar ateismul e vinovat de tot răul din

Semne de mirare

lume, cum se face că, astăzi chiar, în atîtea locuri pe pămînt oamenii se ucid cu cruzime și intoleranță tocmai din pricina credinței? Dar Inchiziția — era oare atee? După cîte știm minunații legionari erau credincioși! Cui folosește simplificarea grosolană a lucrurilor?

Se pretinde introducerea religiei ca obiect obligatoriu în școli pentru că nu-i putem lăsa pe copii în „ignoranta față de acest aspect esențial în viața trecută și prezentă a lumii”. Și această pretenție se ridică acum, cînd state de prim rang democratic ale Europei, în care vrem să ne întoarcem, se feliță că au oprit biserica la porțile școlii, că au eliberat învățămîntul de dogmă. Nici o tresărare la preafînțiile lor, din România, desigur, că elevii părăsesc școlile și abia știu scrie românește. Că literatura, arta — adevărata religie a omului, cea care-l salvează trecerii și nimicniciei — au fost considerate cenușăreșii, iar educația estetică subordonată celei politice. Se cere, patetic și irresponsabil, înlocuirea unei dogme cu alta. Nu se spune nici un cuvînt despre istoria religiilor și a credințelor ca obiect de studiu, ceea ce ar fi fost cu totul legitim într-un program de reorganizare a învățămîntului nostru atît de destrămat și lipsit de suporturi materiale elementare. Se vorbește despre preotul-profesor și „ora de practică a credinței” — ca leacuri infailibile împotriva răului și ignoranței...

Și, la urma urmelor, care religie ar urma să fie introdusă la clasele românești? Dar copiii dintr-o clasă provin din familii de diverse religii și secte. Cum rămîne cu democratizarea învățămîntului?

Poporul nostru a fost silit să facă economii de tot felul, umiltătoare și penibile, numai de „dumnezei” nu. E timpul să facă economie de „zei”, să-și recîștige încrederea în sine, în forța lui creatoare și să-și aleagă, liber, drumul pe care va merge.

Didacticus

Cititorii se adresează ziarului

APA, NECESARA APĂ

Asociația de locatari din str. Parîng nr.37 bl. T 2 se confruntă de mai multe zile cu un neajuns: în urma reparării unei defecțiuni apa, (nici rece, nici caldă) nu mai curge pe robinete. Avînd în vedere că e bloc cu zece etaje, pe cheltuiala locatarilor s-au cumpărat două hidrofoare. Dar acestea au devenit acum inutile, pentru că fochiștii spun că nu este apă destulă pentru a le putea folosi. Trecînd peste toate neplăcerile pe care le implică lipsa apei (gătît, spălat, funcționarea instalației sanitare), doamne ferește de un incendiu într-un bloc unde nu există strop de apă!

CEEA CE DATORĂM EROILOR
Domnul Marius Pălăcean, veteran de război ne informează că în urmă cu zece luni a început refacerea monumentului eroilor, aflat în mijlocul satului Bărâi. Dar nici pînă azi monumentul nu este gata. Nu mai este mult de lucru, e vorba de finisaj (mai trebuie îmbrăcat în marmură și lipite plăcuțele cu numele eroilor) și totuși lucrurile s-au împotmolit: la sfîrșit. O intervenție mai energică din partea organelor administrative ale comunei Căian ar pune poate punct final lucrărilor. Este păcat ca ceea ce noi nu putem oferi eroilor, să nu prindă contur definitiv.

APEL REPETAT

Un alt apel din partea locuitorilor străzii „11 Iunie”: în urmă cu trei luni a apărut o echipă care părea că se va ocupa de asfaltarea (sau măcar cilindarea străzii). Bucuria semnatilor scrișorii nu a durat mult, căci cei veniți au trecut „în joacă” lama plugului printre pietre, „au plimbat” de două ori cilindrul și au plecat. Acum strada arată mai rău decît înainte. Fiind o stradă (apropiată de centrul orașului) intens circulată, învecosebi de camioanele de mare tonaj — spre direcția Turda sau Dej — se impune asfaltarea străzii. Mai cu seamă că e vorba de o porțiune doar de 200-300 metri (între străzile Gheorgheni și Albini) și în două-trei zile, cu puțină seriozitate din partea lucrătorilor, totul ar fi în ordine.

UNDE SE JOACĂ CEI MICI?

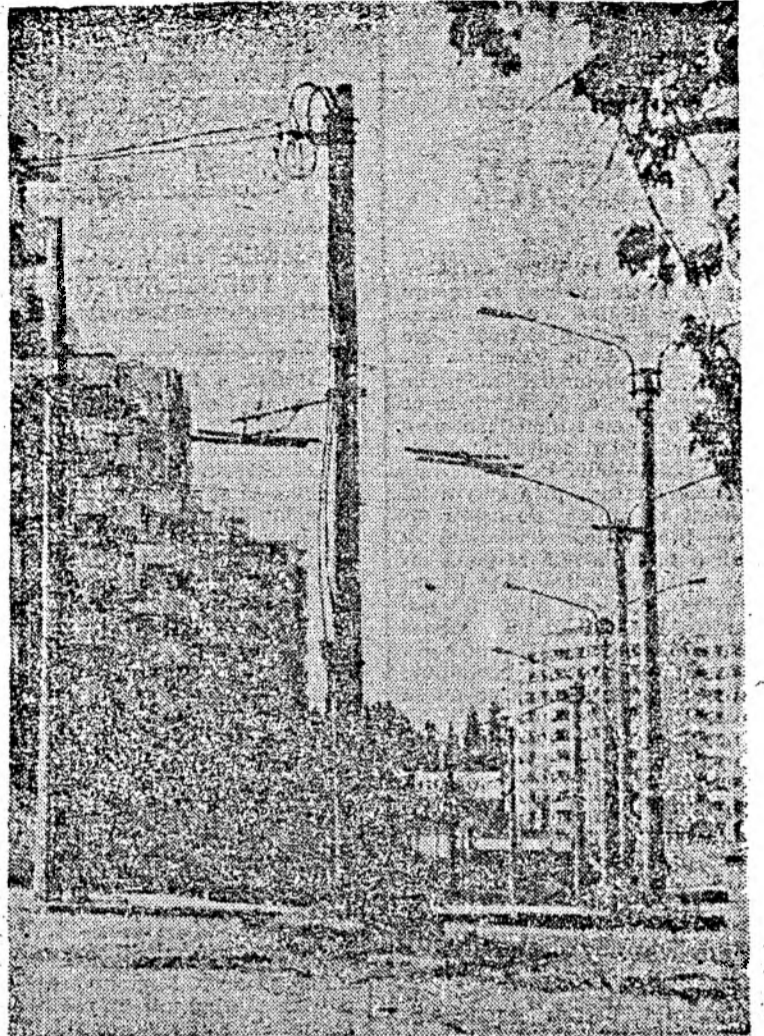
Este o întrebare pe care ar trebui să și-o pună cei care au dispus construirea garajelor pe terenul de joacă al copiilor, din spatele imobilului cu nr. 37-39 de pe strada Pata. Intervențiile la primărie, în favoarea celor mici, nu au dus la nici un rezultat. Și atunci ce facem cu ei: li lășăm să se joace în stradă sau li ținem pe un scaunel pe balcon?
S. FLAVIA

Bucegi nr. 5, bl.A 3: am înțeles din scrisoare că ați apelat la toate „adresele” pentru a scăpa de belea. Totuși, vă mai propun o direcție: sanepidul. Dar cred că e vorba de o deviere de la comportamentul normal, așa că tot prin evacuare se va rezolva situația. Poate li oferă Parohia Romano-Catolică un loc unde acest cetățean să-și cultive pasiunea, fără să periclitizeze sănătatea nimănui.

• **Valer Ștefan:** dacă doriți să găsiți în paginile ziarului stilul scrisorii dumneavoastră, atunci renunțați vă rog, la lectura acestui cotidian! Fie asta păcatul nostru etern!

Pentru eventuale misive pe adresa redacției noastre, vă sfătuiesc să consultați „Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație al limbii române”. Vă mulțumesc!

Flavia SERGHIE

Discordanță: la un peisaj arhitectonic clujean modern, un carosabil... degradat

COMUNICAT

ASOCIAȚIA PENTRU ADEVĂRUL REVOLUȚIEI din județul Cluj anunță ședința generală pentru data de **Joi, 6 septembrie 1990, ora 16**, la sediul F.S.N., sala de ședințe din B-dul Eroilor nr. 2.

Rugăm membrii asociației să participe, întrucît se va discuta și problema afilierei sau colaborării cu Asociația Luptătorilor răniți și familiile urmașilor celor decedați în Revoluția din București.

Președinte,
Liviu BORTIG

CUPLU NOU DE ANTRENORI LA „U”

Debutul mediocru al echipei de fotbal „U” în noua ediție a diviziei „A” a determinat conducerea clubului și secției la schimbarea antrenorilor Ion Ciocan și Ș. Băluță. Începînd de luni conducerea tehnică a echipei va fi asigurată de cuplul alcătuit din Vasile Iordache, principal, respectiv Alexe Uifăleanu, secund.

Urăm succes noului cuplu în escaladarea drumului greu de redresare a echipei „U” iar jucătorilor să dea dovadă de disciplină și atașament față de culorile clubului.

SPORT

Divizia „C” de fotbal, seria a XI-a

„CINE SE SCOALA DE DIMINEȚA...”

Orice s-ar spune, ultimii ani au fost, pentru fotbalul clujean, ani grei, ani negri, ani de suferință.

Și, chiar dacă „U” s-a menținut în prima divizie, chiar dacă alte cîteva echipe s-au menținut și ele, dar în divizia „C” („Industria sîrmei” Cimpia Turzii, C.U.G., „Unirea” Dej) clasîndu-se adesea în primul pluton — fiecare dintre ele a scos suporturilor multe, prea multe fire albe. Asta pentru că „U” a reușit, mereu în extremă, salvarea, iar celalalt, învecosebi, s-au înecat tot... mereu, la mal. „Sirma” ratînd de puțin promovarea în divizia „B”, acolo unde nu vrut-o și o mai vor inimosii ei suporteri, acolo unde de fapt îi este locul. Dacă mai amintim și de surprizele de proporții, cum nu se poate mai neplăcute, pe care le-au... oferit C.F.R.-ul și mai ales „Sticla Arieșul” Turda („metamorfozată” acum în... „Potaișsa”), întregim imaginea sumbră a fotbalului din județ, mai sumbră poate ca oricînd și care, toți iubitorii fotbalului din județ speră, va fi de scurtă durată.

Iar dacă debutul echipei fanion a județului — „U”, în divizia „A” a fost ezitant, pășindu-se de trei ori, consecutiv, doar cu sfîngul, se pare că în „C” pretențiile reprezentanților Clujului își vor avea acoperire și în fapte, respectiv în jocuri bune și rezultate pe măsură. Cel puțin asta se desprinde după jocurile primei etape. Căci, dacă „Electrometal” (merituoasa promovată în divizia „C”), „Unirea” Dej și C.U.G.-ul (învinșă cu 2-0 în deplasare, de către „Soda” Ocna Mureș) au obținut rezultate „normale”, marile favorite, „Industria sîrmei” și C.F.R. au demarat vijelios, prima surclasînduși adversara, „Minerul” Lupeni, iar secunda întorcîndu-se cu un punct mare, de la o echipă puternică și cu pretenții și ea, A.S. Paroșeni Vulcan. Rezultatul, 2-2, le dă ceferiștilor, cu siguranță aripi pentru meciul următor, pe care-l vor susține acasă. Este de așteptat ca

lupta pentru promovare în seria „clujeană” (din care fac parte cinci echipe ale județului nostru) să se dea între cele două „mari”, „Sirma” specialistului în... promovări, Titus Fărcaș, și formația ceferiștilor clujeni.

L. EMIL

Iată scurte relații de la meciurile susținute „acasă”, transmise de corespondenții noștri:

ELECTROMETAL — UNIREA DEJ 1-0 (0-0)
Prima etapă a diviziei „C” a coincis cu o victorie obținută destul de greu de „Electrometal” în primul derby județean, cu „Unirea” Dej. Impactul cu divizia „C” într-un joc oficial i-a marcat pare-se pe toți jucătorii. Paradoxal, descătușarea s-a produs pentru localnici după ce Bacoș a executat telefonat o lovitură de pedcăpsă și Cimpianu a respins în corner (min. 50). În min. 60, Matei cu un șut plasat dă emoții clujenilor, îl imită la poarta cealaltă Olteanu (min. 63) pentru ca în minutul 77 Bota, după o lovitură de colț, să reia cu capul imparabil și 1-0.

I. LESPUG

LS. CIMPIA TURZII — MINERUL LUPENI 7-1 (5-0)

La Cimpia Turzii, în prima etapă a noii ediții, formația locală „Industria sîrmei”, a luat un start excelent, obținînd victoria cu un scor net de 7-1 (5-0) în fața echipei Minerul Lupeni.

După cum ne relatează corespondentul Eugen Schmidt, „sîrmarii” (avînd la conducere tehnica pe Titus Fărcaș și V. Kászoni) au fost irezistibili, înscriind, de-a lungul celor 90 de minute, 7 goluri prin Sandru (3), M. Moldovan și Fl. Mărgineanu (fiecare cîte 2). O remarcă pentru cei trei marcatori, respectiv veteranul Ludușan și Kászas — care s-au evidențiat în mod deosebit.

POSTA REDACȚIEI

• **Asociația de locatari str. 6 Martie nr. 2:** dacă așa stau lucrurile și nu se poate ajunge la nici o înțelegere cu respectiva locatară, întocmiți formele pentru evacuare.

• **Alexandru Rus:** situația tot la primărie trebuie clarificată. Întrucît demolările s-au sistat, trebuie să vă lămuriiți ce se înțeplină cu imobilul dumneavoastră (proprietate personală) din strada Strugurilor nr. 8. Chiar dacă acest imobil necesită reparații, furturile de material nu se justifică și poliția trebuie să intervină pentru a le stopa.

• **Asociația de locatari str.**

artă, literatură, cultură

SĂRĂCIA DE CARTE ESTE PĂGUBITOARE PENTRU DESTINUL CULTURII ROMÂNEȘTI

— Interviu cu scriitorul Vasile IGNA, directorul Editurii „Dacia”

— Continuă să se manifeste aceeași sărăcie în cărți în librării. Puținele titluri apărute în ultimele luni nu fac decât să sublinieze acest fapt. S-au spus multe lucruri despre asemenea stare, punându-se vina, în primul rând, pe consumul mare de hirtie folosită la editarea gazetelor. Se știe, însă, că nu numai acesta e motivul. Nu e nici măcar motivul esențial. Cred că e potrivit să cunoaștem și punctul dv. de vedere în această privință.

— Din păcate, sărăcia de carte din librării este nu numai evidentă ci și neliniștitoare. Ea începe să devină extrem de păgubitoare pentru destinul culturii românești și, de ce nu, pentru însuși viitorul societății românești. Să mă explic, în câteva cuvinte.

Lipsa unui exercițiu real al libertății și al democrației, al cultivării valorilor morale, a dus, în cei peste 40 de ani de dictatură, la un grav impas al societății românești actuale. Criza profundă a lumii românești are, fără îndoială, o importantă componentă morală, spirituală. Revenirea la normalitate presupune, așadar, nu numai funcționarea firească a vieții politice și economice, ci și a tuturor pîrgiilor, văzute sau nevăzute, care să readucă omului încrederea în sine și încrederea în valorile spiritului. Să-i readucă, adică, nu numai puțința de a trăi bine, civilizată și de a se desăvîrși pe sine ca ființă a vieții într-o permanentă raportare la un model uman nefalsificat de ideologie. Are nevoie, cu alte cuvinte, de hrană spirituală adevărată care, din nefericire, nu-i poate fi oferită decât în mică măsură de televiziune, de presă, de cinematograful. În viitorul previzibil este limpede că temeiurile spirituale ale omului vor continua să fie structura de școală și de carte. Ele singure sînt capabile să zămislească adevărată personalitate a individului și să-i ofere acele repere care să-l însoțească de-a lungul întregii sale vieți. Ori, absența cărții din librării și bibliotecă și, mai ales, absența cărții de calitate este de două ori păgubitoare. O dată pentru că lipsește cultura română de acel sentiment de emulație care este indispensabil oricărui progres real și, apoi, pentru că frustrază pe cititorul potențial dornic de a se instrui ori de a-și confrunta propriile idealuri sau îndoieli — de „obiectul” care le poartă în sine și le vehiculează. Există, într-adevăr, o mare foame de carte în România. Ea nu reprezintă un fenomen nou. În lunile ce au urmat imediat după revoluție, ea a fost potolită de extraordinara explozie a gazetăriei și televiziunii. Să nu ne iluzionăm însă că goana după informația de orice fel și după senzațional se va stinge prea repede. Ea este o trăsătură a epocii pe care o străbatem. A oferi, însă, omului mereu și mereu același tip de informație și a-l sustrage, prin absența cărții, de la sursele fundamentale ale construcției sale spirituale și morale înseamnă un grav pericol și un mare handicap pentru viitor.

— Lipsa unui exercițiu real al libertății și al democrației, al cultivării valorilor morale, a dus, în cei peste 40 de ani de dictatură, la un grav impas al societății românești actuale. Criza profundă a lumii românești are, fără îndoială, o importantă componentă morală, spirituală. Revenirea la normalitate presupune, așadar, nu numai funcționarea firească a vieții politice și economice, ci și a tuturor pîrgiilor, văzute sau nevăzute, care să readucă omului încrederea în sine și încrederea în valorile spiritului. Să-i readucă, adică, nu numai puțința de a trăi bine, civilizată și de a se desăvîrși pe sine ca ființă a vieții într-o permanentă raportare la un model uman nefalsificat de ideologie. Are nevoie, cu alte cuvinte, de hrană spirituală adevărată care, din nefericire, nu-i poate fi oferită decât în mică măsură de televiziune, de presă, de cinematograful. În viitorul previzibil este limpede că temeiurile spirituale ale omului vor continua să fie structura de școală și de carte. Ele singure sînt capabile să zămislească adevărată personalitate a individului și să-i ofere acele repere care să-l însoțească de-a lungul întregii sale vieți. Ori, absența cărții din librării și bibliotecă și, mai ales, absența cărții de calitate este de două ori păgubitoare. O dată pentru că lipsește cultura română de acel sentiment de emulație care este indispensabil oricărui progres real și, apoi, pentru că frustrază pe cititorul potențial dornic de a se instrui ori de a-și confrunta propriile idealuri sau îndoieli — de „obiectul” care le poartă în sine și le vehiculează. Există, într-adevăr, o mare foame de carte în România. Ea nu reprezintă un fenomen nou. În lunile ce au urmat imediat după revoluție, ea a fost potolită de extraordinara explozie a gazetăriei și televiziunii. Să nu ne iluzionăm însă că goana după informația de orice fel și după senzațional se va stinge prea repede. Ea este o trăsătură a epocii pe care o străbatem. A oferi, însă, omului mereu și mereu același tip de informație și a-l sustrage, prin absența cărții, de la sursele fundamentale ale construcției sale spirituale și morale înseamnă un grav pericol și un mare handicap pentru viitor.

— Dacă lipsese cărțile, dacă la edituri există un portofoliu redus de manuscrise valoroase, de ce nu se tipăresc mai multe traduceri? Cred că e momentul să se acopere acest sector foarte deficițiar.

— E o falsă impresie că în edituri lipsesc manuscrisele valoroase. Ele există, chiar dacă nu în proporția pe care și-ar dori-o orice editor serios. Editura „Dacia” a predat de la începutul anului în tipografie peste 120 de manuscrise. În opt luni, dintre acestea au apărut mai puțin de jumătate. Cît privește traducerile, trebuie să vă spun că lucrurile nu sînt foarte simple. A publica o traducere presupune o obținere dreptul de a publica acea traducere din partea autorului sau a editorului străin. Desigur, în schimbul unei sume de bani, în valută sau în lei. Din fericire, ne bucurăm de oarecare credit din partea acestora. Apoi, nu ne putem permite să publicăm orice și oricum, pentru că nu vrem să ne înșelăm cititorii.

— Dacă vă voi spune că alături de traducerea unor celebre cărți ale compatrioților noștri Mircea Eliade și Panait Istrati, avem în tipografie sau în pregătire cărți semnate de Alex. Zinoviev, Michael Ende, Oriana Fallaci, Arthur Koestler, Aldoux Huxley, George Orwell, Lüigi Malerba ș.a. Veți vedea că nu neglijăm deloc acest sector și că proiectele noastre au o acoperire în valoarea numerelor propuse. Despre proiectele anului viitor, poate cu o altă ocazie.

— Ce părere aveți despre inițiativele editoriale ale unor particulari sau grupuri de persoane (dacă e posibil, cu exemplificări din Cluj)?

— Personal, am visat de multă vreme să văd funcționînd în Cluj cel puțin 10 edituri. Potențialul

tau, într-adevăr, în această proliferare nemăsurată la noi a ziarelor și revistelor de toate genurile. Eu cred că acesta e un fenomen firesc și sînt cel din urmă care să afirm că ele n-ar trebui să apară, chiar dacă raioanele sînt satisfăcute de modul cum sînt scrise și de genul de informație pe care o vehiculează. Să adăugăm la cele peste 1000 de ziare și reviste încă aproximativ 80 de edituri particulare. Toate presupun un enorm consum de hirtie și, mai ales, oameni și mașini care să le tipărească.

— În opinia mea, situația dramatică a cărții românești de azi (ce va fi cred, agravată și de o creștere considerabilă a prețului de vânzare a cărții) este indisolubil legată de situația dramatică a tipografiilor. Ele sînt, în general, dotate cu utilaje învechite și insuficiente și duc lipsă acută de personal calificat. Adăugați la aceasta și prioritatea pe care, firesc, trebuie să se acorde tipăririi cărții școlare, dar și presiunile la care tipografiile sînt supuse din partea „noilor veniți” în domeniu. Soluțiile ar fi două: respectarea obligațiilor contractuale și, mai ales, înființarea unor tipografii moderne private. Ambele sînt, deocamdată, simple desiderate.

— Dacă lipsese cărțile, dacă la edituri există un portofoliu redus de manuscrise valoroase, de ce nu se tipăresc mai multe traduceri? Cred că e momentul să se acopere acest sector foarte deficițiar.

— E o falsă impresie că în edituri lipsesc manuscrisele valoroase. Ele există, chiar dacă nu în proporția pe care și-ar dori-o orice editor serios. Editura „Dacia” a predat de la începutul anului în tipografie peste 120 de manuscrise. În opt luni, dintre acestea au apărut mai puțin de jumătate. Cît privește traducerile, trebuie să vă spun că lucrurile nu sînt foarte simple. A publica o traducere presupune o obținere dreptul de a publica acea traducere din partea autorului sau a editorului străin. Desigur, în schimbul unei sume de bani, în valută sau în lei. Din fericire, ne bucurăm de oarecare credit din partea acestora. Apoi, nu ne putem permite să publicăm orice și oricum, pentru că nu vrem să ne înșelăm cititorii.

— Dacă vă voi spune că alături de traducerea unor celebre cărți ale compatrioților noștri Mircea Eliade și Panait Istrati, avem în tipografie sau în pregătire cărți semnate de Alex. Zinoviev, Michael Ende, Oriana Fallaci, Arthur Koestler, Aldoux Huxley, George Orwell, Lüigi Malerba ș.a. Veți vedea că nu neglijăm deloc acest sector și că proiectele noastre au o acoperire în valoarea numerelor propuse. Despre proiectele anului viitor, poate cu o altă ocazie.

— Ce părere aveți despre inițiativele editoriale ale unor particulari sau grupuri de persoane (dacă e posibil, cu exemplificări din Cluj)?

— Personal, am visat de multă vreme să văd funcționînd în Cluj cel puțin 10 edituri. Potențialul

său cultural și științific ar permite acest lucru. Sînt, prin urmare, partizanul înființării a cît mai multe edituri. Numai că a face o editură nu e un lucru de loc ușor. Ea presupune existența unui program și a unor profesioniști care să poată transpune în viață acest program. Profesiunea de editor nu e o meserie care se învață de la o zi la alta și ea presupune pe lingă o reală vocație, o acută conștiință profesională, o mare dragoste față de carte, o imensă stimă față de autor, multă generozitate și un nețărmurit respect față de cititor. Acesta din urmă simte imediat cînd vrei să trișezi. Cu laudabile excepții noul peisaj editorial național și cel al Clujului nu oferă, deocamdată, prea multe motive de satisfacție. Cu cărți despre ghicitul în cafea și cu broșuri traduse după ureche (uneori din autori stimabili), fără cît mai elementar respect față de regulile gramaticale, dar vindute la prețuri extrem de piperate, nu se poate susține o editură. Se pot, cel mult, „îmbogăți” niște indivizi. Aici, ca și în alte domenii, profesionalismul înseamnă competență și onestitate.

— Editura „Dacia” și-a creat, cu toate greutățile, un bun renume. Ce-și propune să facă în noile condiții? Cum pot deveni aceste noi condiții, un punct de pornire spre ceea ce gîndesc editorii că trebuie să fie o editură în dezvoltarea culturii naționale?

— Primul lucru pe care ni-l propunem este revenirea la normalitate. Prin urmare, totala libertate și autonomie în luarea deciziilor de publicare, pe care le-am cîștigat, trebuie să fie însoțite de posibilitatea de a și tipări cărțile pe care ni le-am propus. În al doilea rînd, ne propunem să fim și mai exigenți decît pînă acum în respingerea imposturii, a veleitarismului, a minciunii, a prostului gust. Vrem să oferim cititorului acele cărți pe care el le așteaptă și le merită și de care a fost lipsit atîta amar de ani. Două colecții noi pe care le-am inițiat și la care ținem foarte mult: **Ieșirea din labirint și Remember** cuprinzînd cărți precum **Homo sovieticus** de Alex. Zinoviev, **Spovedanie pentru învinși** de Panait Istrati, **Steaua cîinelor** de Teohar Mihaș, **Dreptul la memorie** de I. Chimet, **Jurnalul fericirii** de N. Steinhart, **Europa mea** de Gheorghe Ursu, spre a cita doar cîteva, ne dau dreptul să privim cu încredere rostul nostru. Credeți, de asemenea, că prin lucrări precum cele semnate de N. Baci (Agonia României 1944-1947), Mircea Zăciuș, I. Negoitescu, Adrian Marino, Adrian Popescu, Andrei Marga, Valeriu Cristea, Mihai Sin, Radu Țuculescu, Matei Boilă (la care se adaugă cărțile de știință și cele în limbile maghiară și germană) vom recîștiga încrederea cititorilor în carte și vom putea pune bazele unei dezvoltări viitoare. Despre programul nostru în 1991 vă invit, însă la o altă discuție.

Interviu consemnat de Valer CHIOREANU

„EU I-AȘ FI DAT ROMÂNCEI AURUL!”

Iată, cu o întîziere greu de motivat în era știrilor fierbinți, amănunte despre un mare (și răsunător) succes al baletului românesc.

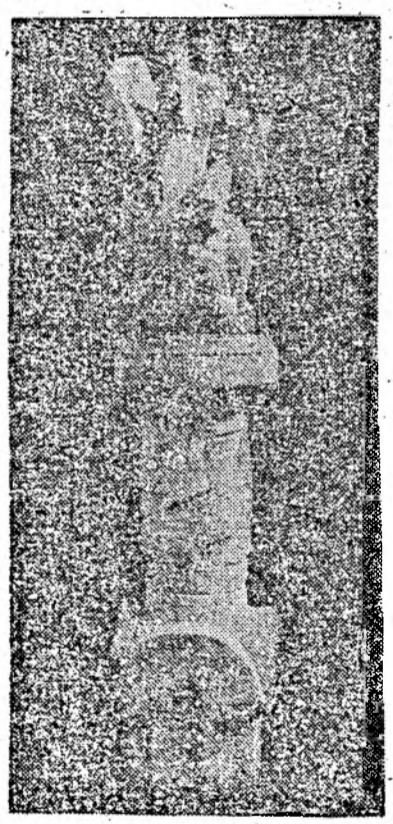
Între 14 și 30 iunie s-a desfășurat, în Statele Unite, la Jackson (Mississippi), o importantă competiție internațională de balet. Selecționarea s-a operat în trei etape, rămînînd în cele din urmă 27 de finaliști din 10 țări. Printre aceștia: 7 americani și 8 sovietici, cifra din urmă — o performanță comentată de presă ca atare. La feminin — junioare — s-au acordat următoarele medalii: aur (7.000 dolari): Marta Butter, Houston, S.U.A.; argint (5.000 dolari): Simona Noja, Cluj, România; bronz (3.000 dolari): Irma Nioradze, Tbilisi, U.R.S.S.; Natalia Zolotova, maestra de balet la „Balșoi Teatr” din Moscova, acum profesor invitat la Școala de balet din Atlanta, a declarat presei următoarele: „Eu i-aș fi dat dansatoarei românce aurul! E minunată și are o figură atît de expresivă!”

Simona Noja și partenerul ei, Mugur Mitruț Valsani (eliminat în semifinale), au cucerit juriul și publicul de la început. La un concurs în care se angajau aproape 200 de participanți din toate țările lumii ei erau singurii care s-au înființat acolo fără antrenor, fără impresar, „doar” cu talent și cu dorința de a arăta de ce sînt în stare. Presa consemnează entuziasmul fiecărui pas cîștigat: „Simona a impresionat cu un pas de deus din Lacul lebedelor, în care a executat 25 de feueté-uri consecutive, ireproșabil. Minunată și Ave Maria de Schubert, dansată de româncă într-o core-

grafie modernă” („Memphis”). „Sînt superbii!” exclamă publicul. „The Atlanta Journal” ne informează pe larg asupra „poveștii norocoase”. Cîștigătoarea argintului a primit imediat după concurs șase oferte de contract atrăgătoare (printre ele una din partea „Baletului Național” din Canada). Ea a ales cea mai tinăra companie de balet din America, mai exact, din Atlanta, condusă de... Pavel Rotaru. Românul a sîrit în ajutorul compatrioților lui din prima zi. Bagajele Simonei s-au rătăcit pe drum — costume, caseta cu muzica imprimată, poante. Întimplarea a fost, însă, norocoasă: Simona Noja a cîștigat argintul, iar Pavel Rotaru — o balerină de excepție pentru o stagione întreagă. Va monta Lacul lebedelor, Giselle, Don Quijote, Romeo și Julieta. Presa de specialitate este convinsă că „Baletul Rotaru” va face minuni cu o dansatoare de asemenea calitate, iar Rotaru este mai mult decît încîntat.

Natalia Zolotova este considerată în lumea baletului „plămăditoare de învingători”. Se cuvine să spunem aici că există „plămăditori de învingători” și la noi. Dacă ar fi întrebată cum a ajuns la performanțele de astăzi, cu siguranță Simona Noja ar spune două nume: Larisa Șorban și Vasile Solomon. În noiembrie, Simona Noja va participa la un concurs internațional în Franța. Cu acest prilej va da, desigur, o fugă pînă acasă și va putea răspunde la întrebările noastre. Ori-cum, și eu i-aș fi dat româncei aurul!

Irina PETRAȘ

„ZBOR” (reproducerea din stînga), „CAVALERUL TRAC”

Sculpturi de Aurul TEREȘ

La secția de Donații a Muzeului de artă din Cluj-Napoca este deschisă o expoziție de pictură modernă și contemporană românească, lucrările făcînd parte din prestigioasa colecție a familiei Elisabeta și Gheorghe David.

Pasiunea de a aduna opere de artă, dublată de un bun gust desăvîrșit, făcînd ca, în lungul anilor, în colecția David să-și găsească loc tablouri de certă valoare. Iar ea oameni cu înzestrare sufletească deosebită, colecționarii au înțeles să nu rețină asemenea frumuseți numai într-o pereche de camere pe care le locuiesc și iată-l deschizînd —

prin această nouă apariție în public — încă o dată porți spre bucurii estetice de care putem să ne împărtășim cu toții.

VOCAȚIA DE A COLECȚIONA

Expoziția cuprinde lucrări purtînd semnătura unor maeștri consacrați. Întîlnim opere aparținînd lui Catul Bogdan, Ion Pașca, Ion Măsculeanu, Constantin Piliuță, Ion Gheorghiu, Viorel Mărgineanu, Mihai Bandac. Alături de ei, reprezentativii artiști

ieșeni Dan Hatmanu, Adrian Poștoleanu și Liviu Suhar, precum și mulți pictori din Transilvania, între care Balla Iozsef, Incze Ia-

șos-Des, Ion Sasu, Simon Andre și Zsolt, Cs. Erdos Tibor și alții. Pe simțete expoziției pot fi admirate și multe lucrări ale creatorilor clujeni din cele mai diverse generații: Capidan Pericle, Aurel Ciupe, Iosif Bene, Alexandru Mohi, Teodor Harșla, Anton La-

zăr, Teodor Botiș, Paul Sima, Gheorghe Apostu, Ion Mitrea.

Selecția operelor care face obiectul colecției ne oferă, pe lingă posibilitatea contemplării unor opere deosebite ale unor artiști reprezentativi din perioada modernă și contemporană, înțînirea, oarecum particulară, cu o adevărată galerie de autoportrete ale creatorilor, încă un semn al apropierii efective și afective dintre aceștia și colecționarii care și-au înfrățit destinele în lungul deceniilor în cultivarea și păstrarea valorilor frumuseții.

Emil MAIOR

Cultură și civilizație românească

PUBLICISTICA ISTORICĂ ȘI IMPERATIVELE SALE

Publicistica scrisă sau vorbită și-n configurat un specific al său: accesibilitate, caracter penetrant și adeseori percutant, cultivarea tuturor genurilor care să difuzeze elementele de actualitate, cu întreg evantaiul de aspecte, actualitatea politică fiind mai ales în ultima jumătate de an la noi foarte bogată. Spre deosebire de aceasta, istoria — care are drept scop reconstituirea faptelor trecutului — și-a stabilit ca mod de exprimare sobrietatea științifică, evidențierea procesului istoric într-o manieră documentată, nepărtinitoare, echilibrată. Locul unde istoria își poate găsi un punct firesc de înfruntare cu publicistica este cel al elaborării unor articole desprinse din substanța studiilor științifice, cărora în cursul redactării să li se atribuie calități literare și publicitare — ceea ce se cheamă cu un termen generic publicistica istorică.

O trecere în revistă, fie și sumară, a prsei noastre, ducă la constatarea că aceasta cultivă cu predilecție genul de articole de senzație sau curiozități istorice. Prevalența ca număr a materialelor gen memorii note de memorii, document prezentat izolat, redarea unor acțiuni politice sau militare dintr-o lucrare care era trecut în index pînă în decembrie 1999. Desigur că acestea sînt bune și îndeplinesc un anumit rol în completarea informației publicului cititor. Trebuie subliniat însă că toate aceste articole suferă de un mare neajuns. Ele sînt extrase sau chiar rupte dintr-o realitate complexă — de care se face totalmente abstracție — și sînt prezentate ca un frag-

ACTUALE

ment suspendat, suficient siesi, dar care de cele mai multe ori este departe de ea clarifica lucrurile pentru cititorul neavizat. Apare în acest fel pericolul de a substitui informația istorică nuanțată și integrată în context cu date și fapte singulare și izolate care, chiar dacă stîrnesc curiozitatea și satisfac gustul pentru senzational, ele nu contribuie decît în mică măsură la educarea publicului nostru.

Regimul totalitar a impus, pînă nu demult, următoarea modalitate: o parte a aspectelor istoriei noastre reale nu puteau fi date publicității sub nici o formă; altele, puține la număr (din cele enunțate mai înainte) puteau fi, cu destulă greutate și inevitabile trunchieri, publicate în reviste științifice, care erau consultate doar de specialiști, iar în presă aceste materiale nu erau admise aproape deloc. În acest fel cititorul obișnuit, care se rezumă, în cel mai bun caz, la citirea presei, nu avea acces la cunoașterea istoriei noastre reale, el fiind în acest fel desconsiderat de propaganda oficială și menținut în ignoranță în mod premeditat.

Se remarcă apoi, parcurgînd paginile ziarelor noastre, lipsa articolelor semnate de oameni de specialitate, de istorici cu experiență și acumulări în munca de cercetare, care sînt în măsură să scrie articole cu un grad ridicat de elaborare, cărora să le confere caratele autenticității. Înainte vreme mai toți activiștii se considerau chemați să scrie, în-

festînd paginile publicațiilor cu înepții și însăilări expuse cu pretenții de savanți, deprecînd într-un mod periculos scrisul istoric. Misiunea specialiștilor este să facă asanarea acelor aberații și să restabilească cu profesionalism și competență adevărul istoric.

Avînd în vedere imperativele restituirii marelui public în mod corect, nedisimulat a istoriei sale — care îi aparține de drept, iar acum are nevoie de ea mai mult ca oricînd — considerăm că este nevoie ca pe unele teme de bază, mai ales care au corespondent în actualitatea noastră politică, să se scrie cicluri de articole care să explice și clarifice pentru opinia publică adevărata realitate a dezvoltării noastre istorice.

Nu este firesc ca poporul nostru care are o istorie multimilenară, din care peste 2.000 de ani de istorie și tradiție politică — istorie făurită potrivit firii și mentalității noastre și a gradului de civilizație pe care l-am dobîndit — să fie dată uitării și să o punem pe același plan cu cei 45 de ani de istorie comunistă. Istoria noastră, cu lumina și umbrele ei, este frumoasă, plină de fapte remarcabile, încît ea nu trebuie nici contrafăcută și nici măcar poleită. Este suficient să ridicăm, cu sinceritate și respect, vîlul — pe care alții inconștienți și răuvoitori l-au întins peste o parte a formelor sale de relief — ca ea să se poată înfățișa compatrioților noștri, tuturor celor dorînd să o cunoască, în toată desfurarea ei pilduitoare.

Conf. univ. dr.
Ioan Silviu NISTOR

PE-O GURĂ DE RAI...

Binecuvîntată țară a creat Domnul în această parte de lume, țară frumoasă și bogată cum puține mai sînt. Nu putem fi acuzati de subiectivism, aceasta nu o spunem doar noi românii, locuitorii ei de milenii. Călători vestiți, oameni de știință, istorici, diplomați, scriitori veniți din cele patru zări și trecînd pe aici, au fost uimiți de măreția priveliștilor, de bogăția și varietatea folclorului, de blîndețea firii și înțîmna largă a românului, fie el moldovean, muntean sau ardelen. Poate de aceea spațiul carpato-dunărean a fost un adevărat El Dorado pentru mii și mii de străini din diferite țări care s-au stabilit aici, găsindu-și o nouă țară și un nou rost, mai ales în perioada 1930-1940. După care războiul și-apoi orînduirea nefastă instaurată cu ajutorul tancurilor a frînat acest exod. Și-a urmat refluxul; cei care veniseră și se adaptaseră armonios în conturul poporului român au început să plece grăbiți în lumea largă. Mai trist a fost momentul cînd au început să ia drumul dejeniei însuși românii, care, pe bună dreptate n-au mai putut rezista tiraniei din ce în ce mai crîncene.

O calamitate cazarea în hoteluri necorespunzătoare, hrana sub toată critică, serviciile... ce să mai vorbim! Paradoxal, mulți din cetățenii României nu aveau resurse să plece în concediu. Și-atunci unii — umorul nu ne-a părăsit niciodată — își petreceau vacanța la... Interlaken... (Intre-Lacuri) sau chiar în... R.F.G. (Refugiul în Fundul Grădini).

Firesc să începă și pentru turismul românesc o nouă existență. Sîntem conșinși că ea va fi din nou o țară căutată de prietenii de peste hotare și străbătută de la un capăt la altul de autohtoni. Că minunile ei, din Bucovina pînă la Porțile de Fier, din Oaș și pînă la Tîrgu Jiu, vor fi admirate în condiții civilizate. Că vor dispărea situațiile umilitoare în care românii erau considerati străini în propria lor țară și priviți cu dispreț cînd îl treceau frontierele.

Pînă nu de mult un mare era interzis cu desăvîrșire, cucintele lui amintind vremuri triste și de amară frustrare. Acum el poate fi cîntat, frelatat sau depănat în minte:

„Aveam o țară scumpă și
mîndră,
Aveam și țarăși rom area...”

Dorin ALMAȘAN

Aspirină: PEISAGIU MIORITIC

De mai multe zile bate străzile Clujului, de la un capăt la altul, de dimineață pînă seara, un țap. Parecă l-ar fi apucat căldurile de toamnă.

Vă rog, onorați concetățenii, oferiți-i cîte o mîină de iarbă pentru a da mai mult farmec acestui peisajiu mioritic.

Maior Marian VEREȘEZAN

ASPECTE ALE MOMENTELOR DE VIAȚĂ PLĂCUTE ÎN ȚARA MOȘILOR

Deși s-au născut, au trăit și trăiesc într-o zonă destul de vitregă cu asigurarea alimentelor de bază, procurarea acestora constituind totdeauna o problemă ce nu era de neglijat, locuitorii Țării Moșilor au știut altădată să-și facă timp și pentru momente de destindere, de distracții, de voie bună.

Ocupația de aurari dinaintea stăpînirii comuniste, deși aducea temporar venituri la unii, nu a condus la realizarea de averi fabuloase ale acestora, la apariția unor iatfundari, proprietari de întreprinderi sau la alte forme de finalizare a bogăției.

Munca efectuată în minieră, chiar în condiții relativ comode în care se desfășura, în comparație cu felul cum aceasta era pretinsă de regimul odios, i-a făcut pe lucrătorii din minieră să dorească o relaxare, o destindere, o plăcere prin refugiu la cîntece, muzică, jocuri, anturaje artistice și, pentru aceasta sacrificau mult din câștigurile ce le realizau din valorificarea aurului.

Desigur, unii nu-și puteau permite o atare „destindere” căci „nu au dat de aur”. Mineritul particular de aici era totuși o activitate în care norocul, mai mult ca oriunde, își spunea cuvîntul. De aceea s-a și încetățenit zăbăvita de binețe cu formula „Noroc bun”.

Oricum, distracțiile cu muzică, muzicanți, cîntăreți rapsozi, năzbitii ca de cîrce, erau prezente în fiecare sfîrșit de săptămîină după valorificarea aurului, mai ales în Abrud, la restaurantul „Detunată”.

Existînd în condițiile arătate o bază materială asigurată, au aparut orchestre și tarafuri specializate, cunosători ai melodiilor preferate de minerii aurari și ale căror urme au rămas acolo pînă în zilele noastre, desigur nu de amploarea celor de odinioară.

Așa a fost orchestra Gheorghe Ilaja („Ghaur”), apoi Ioan Musca „Ioanico”, Țîra în Abrud și în

continuare urmașii acestora. Melodiile Țarina Abrudului”, „Ciucă Todor cu muierea”, „Cînd te-ajunge dor de bani, treci dealul la Buciumani”, jocuri „bătute”, „învirtite” erau totdeauna prezente în repertoriul acestor formații instrumentale. Se mai cînta de asemenea „Deșteaptă-te române”, Marșul Iancului”, „Codrii falciei fremătare cîntec voinicesc”. Învirtitele în doi, bărbat-femeie, „pe sub mîină”, completau întotdeauna momentele de distracție la care ne referim.

Desigur muzicanții nu aveau un orar precis, stăteau și cîntau pînă a doua, a treia zi, căci erau plătiți foarte bine de cei cărora le cîntau.

Cei mai activi în această privință, ce mai „perecănoși” erau buciumanii, care realizau și câștiguri mai bune în meseria de aurari. Veneau la Abrud îmbrăcați în costume naționale buciumănești, în pieptare cu frumoase cusături, cioareci albi cu vîșușcă albastră, cu țizme de lac și pințeni din aur, căci majoritatea veneau călare, iar la pălărie un șnur aurit împletit, tradiție care se spune că a rămas ca amintire de la vizita ce ar fi făcut-o în zona Bucium-Vulcoi împăratul roman Septimiu Severus, ocazie cu care acesta a donat fîcărînia din băștinășii care l-au întîmpinat cîte un fir de aur ce și l-au pus la pălărie. Dealtfel, Buciumanii erau pe acest motiv, al îmbrăcămîntei și comportamentului, supranumiți „Bucium fa-la”.

Era aici și un fel de concurență între sate, dar mai ales între persoane, care anume știe „să se distreze mai bine”.

Unșori muzicanții erau „obligați”, contra unor sume frumoase, să-și însotească pe buciumani pînă acasă, cale de 5-6 km. pe jos, cîntîndu-le melodiile preferate. Cîte unul mai ieșit din comun, plătea bine pe un amator care să-l transporte în toabă de la Abrud pînă acasă pe o mare distanță. Alteori plăteau cîte două trăsuri, („facare”) și-și

ducea acasă, în prima fiind persoana, iar în cea de a doua era numai pălăria lui.

Unul din cei mai renumiți „petrecăreși” a fost și buciumanul Ciuca Todor, căruia i-s-a făcut apoi și o melodie, binecunoscută în zonă și care se mai cîntă și azi, „Ciuca Todor cu muierea, hooop ș-așa!”

Dar în Țara Moșilor nu se desfășurau numai asemenea spectacole, nefiind caracteristice majorității locuitorilor. Le practicau mai ales aurarii. Pentru nunți erau cîteva tarafuri specializate în melodiile preferate în satele respective, așa cum a fost cel al lui „Arteme” din Poiana Sohodol, al lui „Rusalinea” de la Ciuruleasa și, mai nou, la Lupșa cel condus de prof. Sicoe Dumitru.

Existau și cîteva coruri bisericăști renumite cum au fost cel condus de prof. Vasile Harđa din Baia de Arieș, cel condus de Iulia Coroiu din Bistra, iar la Abrud unul condus de învățătorul Remus Oniciu, iar acum de prof. Nicolae Rîșteiu.

La serbările tradiționale anuale de la Negruleasa, la Înălțarea Domnului, ca și la „Tîrgul de fete de la Găina”, de Sf. Ilie, sînt prezente formații de cîntăreți, de instrumentiști, dar mai ales de tîlcăreșe, care completează totdeauna frumosul ansamblu folcloric prezent la aceste festivități.

Avîndu-se în vedere toate aceste aspecte, existența altor talente artistice, muzicale, folclorice în Țara Moșilor, considerăm necesar și binevenit să ființeze în zonă Case de cultură în principalele centre de activitate economică și socială, Sălețua, Baia de Arieș, Bistra, Cimpeni, Buciumari, iar în Abrud, capitala Țării Moșilor, de ce nu, un teatru de profesioniști, ca o răsplătire a meritelor moșilor pe tărîm cultural și artistic.

Ion FELCU

„AM PARCURS O ETAPĂ DEOSEBIT DE AGITATĂ, O ETAPĂ A ABUZURILOR...”

• Dialog cu ing. Ioan Samoilă, director adjunct al D.G.A.A. Cluj

Recoltarea cerealelor păioase — lucrare de mare importanță și cu largi semnificații pentru agricultură și pentru întreaga economică a ajuns, în fază finală. O bună parte din roadele acestui an au intrat în hambre. Un comunicat al guvernului anunță că producția totală de cereale păioase se cifrează la peste 10 milioane tone boabe.

Pentru că și agricultorii județului Cluj se află la oră de bilanț, am considerat util să solicităm pentru cititorii „Adevărului în libertate”, unele amănunte, unui autorizat în domeniu, ing. IOAN SAMOILĂ, director cu producția vegetală la Direcția Generală pentru Agricultură și Alimentație a județului.

— Cum caracterizați, domnule director, perioada parcursă din actualul an agricol?

— Aș vrea să mă refer în primul rând la ultimele opt luni, perioadă a incertitudinilor și în agricultură, a frământărilor de tot felul, a căutărilor și, de ce nu, a unor reușite.

Cu toată starea de provizorat din primele zile care au urmat Revoluției din Decembrie, a fost elaborat un complex de măsuri politice, economice, organizatorice și sociale, având menirea de a contribui la mai bună gospodărire a pământului și a celorlalte mijloace de producție din agricultură, la sporirea coerenței și a materialului a producătorilor agricoli.

Prin Decretele lege 42, 43 și 75 s-a încercat și, într-o oarecare măsură, s-a reușit revitalizarea activității din agricultură. Interpretarea diferită a acestor decrete,

în special, a decretului 42 a condus, — în lipsa unor acte normative, a unui cadru juridic și legi însoțitoare ce trebuiau legate obligatoriu de acest decret și în condițiile încurajării acțiunilor destabilizatoare de către inerția conducătorilor județene și locale —, la creșterea unor situații deficiente în agricultură, nu numai de la o zonă la alta sau de la un județ la altul ci chiar de la o localitate la alta. Sînt de părere că era mult mai nimerită elaborarea unei legislații care să precizeze ce anume nu trebuie făcut, lăsînd libertate de acțiune de inițiativă, în soluționarea problemelor locale, județene, zonale.

— Evident, fiecare lucrare influențează, mai mult sau mai puțin, producția finală. Scăpînd de povara „indicțiilor”, credeți că s-a făcut mai bine ca altădată?

— Lucrările inițiale, pregătirea terenului și semănatul s-au făcut tot în sistem socialist. Greșeli au fost destule. Au fost și lipsuri de tot felul. Din primăvară am acționat pentru redresarea unor situații. Să lîm spre exemplu cazul fertilizării chimice. Fertilizarea de bază cu azot se făcuse pe doar 33 la sută din suprafață, rămînînd nefertilizate 45.820 hectare; iar cu fosfor pe 34 la sută din totalul suprafeței însămînțate. Fertilizările faziale din primăvara lui 1990 nu au mai putut schimba prea mult în bine o situație demarată cu totul ne-

satisfăcătoare. Ca fapt pozitiv poate fi consemnată lucrarea de combatere a buruienilor, a boailor și dăunătorilor, dispunîndu-se, spre deosebire de alți ani, de pesticide de calitate și în cantități mult mai mari. Dar neajunsuri s-au semnalat și pe această linie. Este de neînțeles atitudinea unor conducători ale asociațiilor create în urma dizolvării unor C.A.P.-uri, de a refuza disponibilizarea de fonduri pentru procurarea erbicidelor și executarea tratamentelor, absolut necesare evoluției normale a culturilor. În cele mai multe cazuri, acești „conducători” nu au avut în ultimii ani tangența cu agricultura, provenind din alte sectoare ale economiei și refuzînd să colaboreze cu specialiștii. S-a asistat astfel pasiv, dar conștient, la diminuarea producțiilor.

— Probleme au fost, adesea, și la recoltat...

— Da, este adevărat. Și asta, chiar dacă în acest an recoltarea cerealelor păioase s-a declanșat mai timpuriu, condițiile meteorologice fiind și ele favorabile efectuării de lucrări de calitate și la timp. În multe cazuri durata recoltării s-a prelungit mult, culturile intrînd în supraconcere. S-a exagerat apoi cu zilele nelucrătoare. Dacă mai adăugăm lipsa pieselor de schimb, a acumulatorilor, anvelopelor, insuficiența mijloacelor de transport, avem o imagine cit de cit exactă

a cadrului în care s-a desfășurat recoltatul.

Producția obținută în final la cerealele păioase, care se cifrează la aproape 150.000 tone, poate fi considerată ca normală pentru condițiile de climă cunoscute, pentru această etapă de schimbare a modului de proprietate, etapă caracterizată ca deosebit de agitată, o etapă a abuzurilor și a acțiunilor îndreptate împotriva întreselor celor mulți.

Valorificarea producției nu s-a făcut în toate cazurile potrivit destinațiilor prevăzute, nu au fost respectate contractele încheiate. Iată spre exemplu cazul orzului. Din producția totală de 24.322 tone, s-au livrat la fondul de stat și la I.N.C. 9618 tone, la I.C.C.A.S. — 2083 tone, reținîndu-se în unități 12621 din care pentru sîmînță 1841 tone. O cantitate de 10780 tone — 44 la sută din total, a fost atribuită, contra cost sau nu, gospodărilor.

— În ce măsură s-a asigurat sîmînța pentru anul agricol următor?

— În județul Cluj desfășoară o laborioasă activitate în sensul producerii de sîmînță, Stațiunea de Cercetări Agricole Turda. Cu sprijinul acestei unități și a Centrului de Sîmînțe Cluj s-a realizat o zonare corespunzătoare a soiurilor de cereale păioase în teritoriu, s-a organizat producerea de sîmînțe pe bază de contracte. Putem spune că producțiile realizate vor asigura necesarul de sîmînță pentru toamna acestui an în structura de soiuri dorită. Emil LUCA

SĂ NU UITĂM DE CERERE ȘI OFERTĂ

Lipsa dantelei face imposibilă finisarea multor produse la „Sosecul”. Insuficiența pieselor de schimb constituie un mare impediment pentru derularea activității la I.R.A. Dacă și s-a defectat frigiderul sau congelatorul, ești obligat să aștepți, acum în plină vară, cel puțin 3 săptămîni, din cauza insuficienței capacității a unităților de depanare. Pe cel care l-a păscut ghinionul să-și piardă și ultima cheie, l-a bătut Dumnezeu, pentru că nu va găsi pe cineva să-i confecționeze alta.

În pofida cerințelor stringente enumerate, micii producători conștient să deschidă bururi și restaurant, gogoșerii și agenții de turism, înfrîntăză noi zăbre și edituri, de parcă nu ar ști că viabilitatea ericării activității este dată de măsura în care aceasta răspunde cererii pieței, de raportul dintre aceasta și oferta. S-ar putea ca pentru început un restaurant sau zece, în plus, să nu-și dovedească inutilitatea, să aducă chiar și un oarecare profit întreprinzătorilor. Cu timpul însă cele de prisos vor dispărea însă inevitabil. Dar dacă cel care a dat faliment se va crampona să investească în continuare într-un domeniu — tot saturat de produse sau servicii — falimentul se va repeta fiindcă legea cererii și ofertei este necruțătoare și nu ține seama de preferințele sau slăbiciunile întreprinzătorului.

Fiind clar că, oricum vom proceda, tot acolo unde împune nevoia vom ajunge plină la urmă, fiindcă așa sînt legile pieței, de ce să n-o facem de la început? Ar câștiga și societatea și cel care investește. Să procedăm, oameni buni, negustorește fiindcă altă cale nu există. Ca să nu ieșim în pagubă, cînd întreprindem ceva trebuie neapărat să pornim de la raportul dintre cerere și ofertă.

I. CONSTANTINESCU

CRONICA POLITISTA

Cum se pierd 44.150 lei? Rețeta ne-a fost sugerată de domnul Augustin Lung, maeștru la Întreprinderea „Flacăra” Cluj. Nu e nevoie să vă îmbrăcați în bucătar. Luați însă drumul Turciei, faceți rost de Blue-jeans, adidași și alte asemenea produse ușor vandabile. Păcăliți vama. „Mestecați” totul în piața de vechituri și nu vă gîndiți la Legea 12 din 1990. Omul nostru a adus bunuri în valoare de 24.150 lei. Dacă vreți să fiți... fericiți gîndiți-vă că amintita lege pedepsește pe cei care nu au autorizație cu 20.000 lei. Adușarea este simplă iar pierderea... negăstronomică.

Lucrează băteții! O companie cit se poate de fericită e pe cale să se destrame. Cel puțin pentru o vreme. Bum-boi Vasile are 30 de ani (str. Constructorilor 16, Turda) și-a găsit de... întreprinzător pe Fotios Ovidiu Cristian, de numai 16 ani (str. Bihorului 20, tot din aceeași localitate). Și pentru că Legea spune că mai e nevoie de (una persoană) l-au cooptat și pe Iacob Dan, om la 21 de ani ce domiciliază în Turda, str. Cîmpiei nr. 6. Asociația fiind constituită, fireresc, s-au pus pe lucru. Zi și noapte, fără conștient, fără șefi, doar din convingere. Roadele s-au arătat abia acum: 17 furturi din autoturisme și un furt dintr-o locuință. Muncă grea nu?

Se fură și la Morlaca. S-a gîndit Ana Hanga, s-a tot gîndit și, pînă la urmă, a hotărît să facă ore suplimentare. E drept că s-a întîmplat ca aceste ore să le efectueze pe o tarla unde nu avea acest drept. A recoltat (cu ce eforturi!) 2000 kg grîu de pe tarlăna C.A.P. Morlaca. Muncitorea de la I.C.I.L. Huedin nu consideră că fapta ei se numește furt din avutal obștesc. Organele de ordine sînt însă de altă părere.

rubrică realizată de Radu VIDA

COROLAR TURDEAN

• Penuria de locuințe se resimte, cu destulă pregnanță și în municipiul de pe malul Arieșului. Dovadă: existența a circa 3.000 de solicitanți. Venind în întîmpinarea acestora, factorii de decizie au creat condiții, deocamdată, pentru atacarea lucrărilor la primul bloc, cu mai multe etaje, ce va fi construit pe Calea Victoriei, din seria celor 8 blocuri prevăzute.

• Pînă în prezent, la nivelul municipiului, pentru activitățile ce vor fi organizate pe baza liberei inițiative, există 336 solicitanți. Pentru 292 dintre acestea au fost eliberate autorizații de funcționare.

Se pune, totuși, o întrebare: cite din acestea... funcționează? Că din păcate... D.M.H.-ul (Direcția de Mișcare a Hirtțiilor), funcționează, deocamdată, mai... bine decît activitățile pe care diferiți întreprinzători și le-au propus să le deschidă!

• I.G.C.L.-ul a primit în dotare 30 bucați containere pentru ridicarea reziduurilor menajere. De ce atunci... grămeșile de rămășite menajere (și de altă natură) „amplasate” în diferite zone ale municipiului, încă nu sînt... deranjate?

• Primăria municipiului și-a dat, în sfîrșit, acordul pentru studiul de amplasament privind construirea noii autogări, a unui hotel și a noului sediu al poliției. Rămîne de văzut cînd construcțiile vor începe lucrările. Că în ritmul în care muncesc...

• Ca urmare a hotărîrii guvernului de-a aproba populației din localitățile cu distribuție de gaze a cite două focuri: unul pentru prepararea hranei și altul pentru încălzire, numai pe raza de activitate a Regionalei de distribuție beneficia de aceste prevederi, peste o mie de familii.

• Recent, s-a reîntors din Franța, Ansamblul folcloric „Fariana” al Întreprinderii de sticlă. Invitat de Grupul folcloric „LES ENFANTS DE ARMON” din departamentul Gard, prin programele de cîntece și dansuri populare prezentate în mai multe localități, artiștii amatori din Turda, au făcut o bună propagandă folclorului românesc. Potrivit protocolului încheiat, în august anul viitor, artiștii amatori din Gard vor fi oaspeții sticlărilor. Un minimum priel de cunoaștere și de stringere a relațiilor culturale dintre cele două țări și popoare.

• Pînă la 15 august a.e., pentru reînființarea Județului Turda, sîmavolnie desființat de dictatura ceaușistă, și-au dat adeziunea 22 localități cu o populație de 169.743 locuitori.

Comitetul de acțiune, alcătuit în acest scop, este incredîntat că, pînă la urmă și locuitorii din Cîmpeni, Lupșa, Baia de Arieș și Luduș vor reveni la... sîntimente mai bune față de fostul teritoriu cuprins de la amonte la avalul rîului Arieș. Că pînă în anul 1940, lui l-au aparținut!

Ion CORDOȘ

„Lectura ziarului”

Fotografia:

Radu SÂNTAJUDEAN

VICTIME ALE IGNORANȚEI

Cazurile pe care le vom deplina cu ajutorul doctorului în științe medicale Flaviu Mureșan, medic primar la Clinica ginecologică nr. 1 din Cluj s-ar putea să depășească puterea rațiunii noastre de înțelegere. Fiindcă în aceste cazuri, mîrginirea, iraționalul, ignoranța bruschează violent rațiunea, însuși viața.

— Te întrebî conșternat cum poate să se întîmple așa ceva? — ne spune interlocutorul nostru. Cînd pierzi un om, mai ales o mamă, pare că pierzi ceva din propria ființă. Dar să derulăm faptele. La sfîrșitul lumii trecute muncitoarea C.F. din Cluj-Napoca, în vîrstă de 31 ani mamă a doi copii, este adușă la Ginecologie I în stare foarte gravă. Diagnosticul: avort provocat toxic-septic cu septicemie, hemiplegie dreaptă și afazie mixtă. Luăm urgent toate măsurile medicale, inclusiv cele chirurgicale (extirparea focarului septic). Timp de 11 zile s-a dat o luptă dramatică pentru salvarea unei vieți. Zadarnic.

Mamă a 4 copii, U.I. a fost trimisă la noi de la Spitalul județean din Bistrița în stare agonizantă urmînd un avort provocat toxic-septic. Se trece imediat la reanimarea intensivă în vederea operației. A fost însă prea tîrziu.

Să remarcăm aici un fapt alarmant: nici soțul, nici victima nu știau că întreprinderile de sarcină au fost legalizate! Și astfel, în dispare, au apelat din nou la mijloacele empirice practicate atîta timp la noi și care au făcut oțtea victime în rîndul mamelor.

— Este vorba de două cazuri izolate?

— Din păcate, nu. Din Ianuarie și pînă acum au fost rezolvate, în limită, numeroase cazuri disperate.

— Există un număr comun pentru aceste cazuri?

— Desigur. Printre cauzele depistate de noi amintesc: necunoașterea legii privitoare la întreprinderea sarcinii la cerere; frica de actul chirurgical (subliniem aici că avem metode moderne pentru efectuarea acestuia și nu trebuie să existe rețineri); lipsa de infor-

mație în ce privește mijloacele moderne de anticoncepție pe care le avem la îndemînă; înducerea în eroare a persoanelor în cauză de „sfătuitoari” iresponsabile care își găsesc terenul de desfășurare de către profitori fără scrupule. În ignoranță (sau spumec, pentru a nu folosi alt cuvînt românesc mult mai plastic) victimelor. Cu siguranță sînt și alte cauze, toate însă de neînțeles și nemotivate.

— Trebuie să ne gîndim că avem nevoie de copii...

— Aș spune că este o problemă majoră pe care trebuie să o abordăm temeinic. În perspectivă, se poate prognoza o scădere vertiginoasă a natalității în condițiile opțiunii libere asupra procreerii cu consecințe îngrijorătoare pentru perenitatea poporului nostru. Mai ales în mediul urban, cuplurile tinere recurg mult prea frecvent la întreprinderea primei sarcini (ceea ce poate provoca sterilitatea definitivă) și optează greu pentru al doilea copil, ceea ce ar reprezenta — în comparație cu alte țări civilizate — un număr minim de urmași pentru un cuplu tinăr. În multe cazuri se constată o atitudine de comoditate din partea unuia sau ambilor parteneri deși, se cunoaște, educația unui copil singur este deosebit de costisitoare.

— O întrebare puțin dramatică: ce-i de făcut?

— Situația împune măsuri imediate și continue de educație. Va trebui să convingem, iar pentru aceasta se împune folosirea tuturor mijloacelor de informare pentru a reveni la o veche tradiție a familiei românești, casa cu mulți copii. Este preconizat să se înființeze, în orașe și centre de comunitate, cabinete de planificare familiară, al căror scop este de a informa și orienta, cu un înalt grad de competență, tinerele cupluri conjugale încă de la începutul căsătoriei. Am convingerea că aceste cabinete vor avea un rol însemnat în consolidarea familiilor tinere, în orientarea lor în viață.

Ion RUS

APELUL VETERANILOR DE RĂZBOI DIN CLUJ ADRESAT ZIARIȘTILOR, SCRITORILOR, INTELLECTUALILOR ȘI POLITICIENILOR

Facem parte dintr-o categorie de oameni marginalizați (după o expresie modernă), mai bine zis desconsiderați, zeci de ani. În ultimul timp se manifestă o anumită atenție față de noi. În sensul că se vorbește despre acordarea unor drepturi, așa cum în alte țări se face de mult. Dacă acest lucru se va realiza, va fi foarte bine, dacă nu, așa cum spune cel mai drag poet al nostru: „De-o fi una, de-o fi alta... bucușii le-om duce toate”.

Nu sîntem politicieni. La întrunirile noastre, facem numai politica țării. Nu ne certăm, chiar dacă uneori ne mai contrazicem, nu ne insultăm, nu ne amenințăm. Sîntem oameni care din 1941, am executat fără murmur și șovăire ordinele de a ne reîntregi țara care a fost împărțită chiar de către aliații de atunci, fie din răsărit, fie din apus.

Am avut neșansa de a nu

muri pe front. Da, acesta este cuvîntul, neșansa: dacă muream, ni se mai puneau alte o luminare, sau o floriceică, din cînd în cînd, la căpătii. Acum nu avem dreptul nici cel puțin la un loc de veci în cimitirul central din Cluj-Napoca. Să trecem și peste aceasta. A venit însă vremea să ne spunem și noi păreri în legătură cu viitorul acestei țări. Am trecut și trecem prin vremuri grele, dar să sperăm la mai bine. Nu vrem să acuzăm pe nimeni de starea de lucruri din țară, și mai ales de felul cum sîntem apreciați peste hotare: cîteva întrebări, însă, avem dreptul să punem unor oameni care, prin poziția lor în societate, ar putea influența în bine atît situația din țară, cît și de peste hotare. Ne adresăm ziariștilor, scriitorilor, intelectualilor și politicienilor și le punem întrebarea: „Ce faceți domniile voastre pentru unitatea neamului româ-

nesc? Ce scrieți, sau cum acționați în țară și peste granițe, pentru ridicarea prestigiului acestei țări, acestui popor care a suferit mult și este împins spre suferință?”

Unii sînteți împotriva actualei politici a conducerii țării. Cu poporul ce aveți? Cine trage poazele din toate acestea? Vă certăți, vă acuzați, scrieți fel de fel de replici, insulte și polemici pe pagini întregi, întrebînd, uneori, un vocabular vulgar. Prezentăți acte compromițătoare la adresa unora, ca ulterior să-i lăudați. Vă exprimați cu patimă, cu ură unii împotriva altora, prin aceasta ațînd și oamennii de bună credință unii împotriva altora. Nu dăm nici un nume, nu atacăm pe nimeni, ci vă acuzăm pe toți cei care ați putea contribui prin talentul și priceperea domniilor voastre, la buna înțelegere între cetățenii acestei țări. În loc să publicați

probleme majore ale țării, faceți polemică și vă calomniați.

Unii, defăimați armata și poliția pentru ce au făcut, sau pentru ce n-au făcut, fără să țineți seama că nu există, deocamdată, stat civilizat fără aceste instituții. La manifestații se strigă: „Armata e cu noi — poliția poporului — fără violență” — iar în soldații s-a aruncat cu sticle incendiare, sau au fost scuipați. Unii acuză aceste instituții că n-au intervenit la timp și cu destulă energie, iar dacă au intervenit tot nu e bine. Despre soldații morți, răniți și schilodiți în revoluție, nu prea scrieți, nici nu încurajați vreo manifestație. Acești soldați nu sînt fiii și nepoții noștri? Vă dați seama, domniilor ziariști, scriitori, politicieni că nu e bine? Nu vă dați seama că fiind dezbrătați, nu mai are nimeni încredere în noi?

Îndrăznim, cu respectul cuvenit, să vă cerem să faceți pace,

să mai lăsăm răfuielele personale și să ne unim, pentru binele acestui popor.

Noi, acești bătrîni veterani, desconsiderați, imbrinciți în mijloacele de transport, vă cerem să vă dați seama de realitate.

E un apel, nu călduros, cum se mai spune, ci un apel dureros pe care îl facem, noi sîntem pe panta coborîndă a vieții, deci nu mai avem ce pierde: nici unul din noi nu are sub 66 de ani. Sîntem cei ce am luptat la Prut și Tatra pentru întregirea neamului românesc. Facem încă o dată apel la domniile voastre, de a scrie, de a vorbi, de a lupta pentru liniștea și unitatea acestui popor.

Așa să vă ajute Dumnezeu, după cum ne veți asculta.

COMITETUL VETERANILOR DE RĂZBOI CLUJ-NAPOCA

SĂ MAI ȘI ZÎMBIM...

Se spune că, în urmă cu cîțiva ani, pe la sfîrșitul ternii, un grup de condeieri s-au deplasat la o casă de creație, probabil la Mogoșoaia, cu nobile intenții de a crea literatură, de a munci pe brînci pe ogorul cuvîntului scris. Numai că ei și-au propus un fel nobil: să nu se atingă de vreo li-coare bachică pînă la Sfințele sîrbători ale Paștelor. Dar ele erau încă departe și oricît consultau ei, literafii, calendarele acestea nu arătau decît prezentul insipid lipsit de aureola Invierii Domnului. Și ei erau tare necăjiți și se plimbau prin curte sau prin grădini, singuri sau în grupuri mici și discutau de una, de alta, și erau irascibili, certăreți. Iar Muza îi ocolea, era pe altă tărîmuri, așa că operele rîmîneau nescrise, proiecte minunate dar, deocamdată irealizabile.

Dar iată că în mîntea celor care se îngrijeau de bunul mers al stabilimentului — care priveau cu neliniște și îngrijorare apatia distinsilor paspeți — incolți o idee genială. Intr-o obscură dimineată de martie, la micul de-

jun, pe mesele din sufragerie, au apărut bucate alese, drob de miel și — în vase speciale — ouă vopsite în toate culorile, ba chiar cu modele populare! Atunci, filele calendarului s-au derulat cu viteză fantastică, s-a făcut o punte mică peste timp și legămîntul abstenenței a fost abrogat. Din acel moment, pe mese apărînd și diferite fiole cu licori frumos mirositoare și la gust binecuvîntate, inspirația a poposit din nou pe meleagurile Mogoșoaiei, veselie și buna dispoziție s-au reinstaurat...

Cu cîtva timp în urmă mi-am agonisit și eu un borcan de vișină și-am anunțat prietenii că-l voi începe doar de Sîntul Nicolae. Dar ei, inspirați de întimplarea scriitorilor, mi-au spus că le este foarte ușor să-și confecționeze, în curînd, niște joarde aurite și să mi le aducă cu panglică roșie, silindu-mă să cobor în pivniță după ferecatul borcan.

Eu, drept să spun, m-aș bucura.

Dorin ALMAȘAN

RADIAȚIILE CARE NE ÎNCONJOARĂ

Este cunoscută preocuparea tot mai actuală asupra radiesteziei, acea însușire pe care o au unii oameni de a percepe radiațiile emise de diferite corpuri, pămîntul însuși fiind o sursă de radiații din cele mai diverse. Asemenea semnale radiestezice pot fi recepționate selectiv de oameni cu însușiri speciale care pot preciza pe această cale sursa de unde acestea provin puțînd fi astfel puse în evidență prezența apei în sol, existența diferitelor mineruri, a zăcămintelor de țitei, precum și a gurilor subterane.

Fenomenele radiestezice au atras atenția cercetătorilor și trecerea la decelarea lor cu ajutorul unor aparaturi originale este o preocupare de mare actualitate, radiestezia puțînd deveni pe această cale o știință cu caracter aplicativ în legătură cu prospectarea de noi zăcăminte miniere și pentru alte precizări în ce privește structura subsolului. Investigațiile de acest fel își găsesc o largă aplicare și în bioloacția marină, în pescuitul maritim și oceanic.

În România, pe linia studiilor de acest fel se înscriu și lucrările specialiștilor bucureșteni conduși de colonelul ing. Constantin Cojocaru.

În luna octombrie 1989 acest colectiv de cercetători care acționează numai pe suprafața solului a efectuat tentative de a detecta prin metode specifice (proiecție radiestezică, metode de bioloacție și de bioloacție activă) în prima etapă unele galerii din zona adiacentă Șantierului Naval Mangalia.

Ulterior, în urma unor informații după care la Rîmnicul Vilcea, în apropierea bisericii Cetățuia ar exista o fîntînă prin care s-ar putea intra într-o galerie subterană ce ar duce pînă sub Olt, s-a prospectat și zona respectivă detectîndu-se o galerie dinspre Olt pe firul căruia s-a ajuns pînă la avenul de lângă biserica Cetățuia pe parcurs punîndu-

se în evidență încă trei tunele orientate în diverse direcții.

Cercetările au continuat și în satul Teiuș de lângă Oenele Mari, pe dealul „La comori” unde s-a precizat că la fîntina de pe platou apa ajunge printr-o conductă amplasată acolo din vechime.

La Virvorul de Sus — localitate aflată la circa 20 km de Craiova s-au găsit prin metoda bioloacției active, galerii și beciuri, cercetătorii chiar vizitînd aici un asemenea bec surpat. S-a putut stabili astfel că gurile semnalate prin semnale radiestezice sînt lucrări de construcții subterane artificiale executate de oameni cu secole în urmă. Cu aceleași metode s-a pus în evidență existența unor ample rețele de galerii și beciuri în perimetrul Tg. Neamț — Focșani — Brăila — Tulcea parte din aceste tunele fiind dovedite ca făcînd legătura între diferite obiective (biserici, fîntîni etc.).

Menționăm că și la Cluj sînt cunoscute asemenea construcții subterane ele avînd ca punct central Piața Libertății, de unde mai multe tunele se îndreaptă radial spre strada Napoca, spre Bastionul Croitorilor și spre Vama Chinteni. După părerea istoricilor noștri aceste lucrări au fost executate în preajma anului 1241 de către populația autohtonă ca locuri de refugiu în fața năvălilor hoardelor tătar-mongole, veștile despre atrocitățile comise de aceștia în Ucraina, Polonia și alte țări determinînd pe localnici să încerce și să se pună din timp la adăpost.

Investigarea atentă și cu mijloace tehnice adecvate a „punctelor fierbinți” puse în evidență de specialiștii în bioloacție și radiestezie ar putea aduce contribuții interesante în multe probleme de mare interes pentru istoria poporului nostru.

Emil MAIOR

STAREA ȘI VIITORUL CLUJULUI

La București a fost primită cu mult interes din partea vizitatorilor expoziția organizată la Sala Dalles sub genericul „Starea orașului”. În legătură cu ea d-na ing. Gabriela Pop, director tehnic la Institutul Proiect București a expus cîteva principii prin care a răspuns la întrebarea: „Cum ne dorim Bucureștiul de acum înainte?”

Apară firesc ca noi să ne gîndim cum s-ar oglindi aceste principii în problemele actuale ale dezvoltării urbanistice ale Clujului nostru. Primul principiu enunțat este: „Dorim un oraș în care omul să se simtă bine”. Pentru atingerea acestui deziderat se propune transformarea marilor cartiere de locuințe lipsite de individualitate, cu caracter de dormitoare aride în zone urbane vii, umanizate, atractive. Căile de îndreptare au fost concretizate. Este de început cu confortul interioarelor (grav afectate și pe scară largă) de efectele condensului din noile blocuri și se ajunge pînă la confortul vieții spirituale și sociale, prin echiparea cartierelor cu tot ce-i trebuie omului să se simtă bine în traiul său cotidian: spații plantate și îngrijite, parcaje organizate, locuri de joacă și sport pentru copii și tineret, școli, spitale, biserici și o re-

țea de transport potrivită cerințelor. Al doilea obiectiv enunțat este integrarea cartierelor izolate în contextul orașului prin realizarea unor artere de circulație adaptate traficului în creștere rapidă.

La București se prevede construirea unor zone de locuințe individuale, preponderent cu parter și puține etaje în cartierele Dudești și Băneasa, similare cu cele realizate înainte de război. La Cluj ar fi de dorit inițierea unor astfel de zone în vecinătatea cartierelor Zorilor, Gheorgheni, Mănăștur precum și Dîmbul Rotund. Devine actuală și extinderea zonelor de locuințe individuale din Someșeni, Baciu și Florești.

Referitor la orașul vechi se propune: „Nici vorbă de demolări! Dorim să refacem zona istorică și comercială într-un regim de înălțime adecvat, punînd în valoare și restaurînd edificiile reprezentative”. Se concepe o armonizare între elementele vechi și valoroase ale orașului vechi și concepția arhitecturală și urbanistică a noilor construcții.

În jurul Bucureștiului se concep zone pentru cea de-a DOUA rezidență a locuitorilor, cu zone de agrement și odihnă spre Snagov și Argeș. Aceste zone la Cluj ar corespunde zo-

nei Făget și celelalte dealuri învecinate, concepute ca zone turistice aferente orașului.

Pentru anul viitor se prevede și construirea locuințelor în blocuri cu mai multe nivele, cu mențiunea: „S-au căutat amplasamente pe terenuri libere (fără nevoie de demolări) chiar și în afară de vechiul perimetru, ca și pe criteriul completării ansamblurilor deja începute. Atenția este îndreptată asupra zonelor care permit construcții cu cel mult parter și 4 nivele.

Se menționează în continuare solicitarea unor noi lucrări din inițiative particulare și cele realizate cu participarea unor parteneri din străinătate care cuprind hoteluri, biserici, clădiri comerciale și de producție precum și dotări pentru sport, sănătate și cultură.

Corespunzător noilor cerințe se prevede și actualizarea planului director al dezvoltării urbane care să cuprindă problemele de ansamblu ale orașului aplicînd coordonatele valabile pentru orașele din țările dezvoltate. Va trebui să devină evidentă și în domeniul construcției urbane cotitura istorică a dezvoltării noastre economice și sociale.

Sperăm că vom putea cunoaște cît mai curînd și inițiativele concrete care vor jalona noile orientări pentru viitorul Clujului.

Virgil SALVANU

Foto: I. LESPUC

Universelles Leben e.V.

DUMNEZEU

— o temă veșnic actuală!

Ne-a fost îngăduit să găsim adevărul
și
Vă informăm cu plăcere.

UNIVERSELLES LEBEN e.V. Postfach 5643,
D-8700 Würzburg, R.F.G.

COMBINATUL DE UTILAJ GREU CLUJ-NAPOCA

execută pentru întreprinderi de stat și particulare, o gamă largă de tratamente termice:

- **IMBUNĂTĂȚIRI ȘI CEMENTĂRI PENTRU AXE CU DIMENSIUNI MAXIME Ø 1500 X 5000 MM ȘI MASA PÎNĂ LA 8000 KG**
- **CĂLIRI IZOTERME ȘI ALTE TRATAMENTE ÎN BĂI DE SĂRURI, PENTRU ȘARJE CU DIMENSIUNI MAXIME Ø 350 X 1000 MM**
- **RECOACERI, NORMALIZĂRI ȘI CĂLIRI ÎN AER INSUFLAT PENTRU PIESE GRELE, CU DIMENSIUNI MAXIME Ø 10500 X 3150 X 2800 MM ȘI MASA PÎNĂ LA 30 TONE**
- **CĂLIRI SUPERFICIALE PRIN INDUCȚIE LA AXE CU DIMENSIUNI MAXIME Ø 200 X 1200 MM**
- **CARBONITRURĂRI ÎN BĂI DE SĂRURI ȘI NITRURĂRI ÎN GAZ, PENTRU ȘARJE CU DIMENSIUNI MAXIME Ø 1000 X 1500 MM**
- **ACOPERIRI PRIN DIFUZIE CU STRATURI SUBȚIRI EXTRADURE DIN CARBURI METALICE, LA PIESE ȘI SCULE DIVERSE**

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați direct la sediul întreprinderii, B-dul Muncii nr. 16—18, telefon 5-44-25, interior 1225 (Atelier Tratamente Termice). (2016)

COOPERATIVA „ELECTROMECHANICA” CLUJ

organizează, prin Secția de Meditații, cursuri de meditații la următoarele materii:

- **PROIECTAREA CONSTRUCȚIEI DE MAȘINI**
- **DESEN TEHNIC**
- **DACTILOGRAFIE**
- **SECRETARIAT**
- **CROITORIE**
- **BRODERIE**

Inscrierile se fac din data de 3 septembrie. Informații la sediul secției „Meditații”, str. 6 Martie nr. 7, telefon 1-29-70, între orele 8—12. (2022)

I.C.P.I.A.F. CLUJ-NAPOCA

str. Fabrica de chibrituri nr. 13—21

oferă spre vânzare la licitație publică:

- **MIJLOACE FIXE DISPONIBILE ȘI MATERIALE DIN STOCUL SUPRANORMATIV AL UNITĂȚII**

Informații suplimentare se pot obține la sediul unității și la telefon 3-08-53. (2014)

Clubul „ARMONIA”

str. Tudor Vladimirescu 2—4

anunță redeschiderea

SERILOR DE DANS (DISCOTECA)

sîmbătă, 1 septembrie 1990, ora 18 și în continuare în fiecare marți, joi, sîmbătă și duminică între orele 18—21. (1232)

C.P.I. „CLUJANA”

incadrează:

- **ECONOMISTI PRINCIPALI** la serviciul export, conform prevederilor Legii nr. 12/1971.

Concursul va avea loc la data de 29 august 1990, ora 9, la sediul unității.

Relații suplimentare la telefon 3-45-64. (1219)

COOPERATIVA „CONSTRUCTORUL” CLUJ-NAPOCA

strada Petőfi nr. 7

recrutează — pentru ȘCOALA PROFESIONALĂ — absolvenți a 10 clase de liceu pentru meseriile de:

- **TINICHIGIU ÎN CONSTRUCȚII**
- **SUDOR**

Relații suplimentare se primesc de la Biroul personal-învățămînt al cooperativei. (1208)

ANUNȚ IMPORTANT!

STIMAȚI CUMPĂRĂTORI

Vă facem cunoscut că începînd cu data de 1 septembrie 1990, întreprinderea de Tricotaje „Someșul” deschide un nou

MAGAZIN DE PREZENTARE

în cartierul Zorilor, situat în str. Pasteur. Gama variată de produse expuse poate satisface și cele mai exigente gusturi. Vă puteți procura din acest magazin un bogat sortiment de tricotațe, lenjerie, centuri și suțiene cu elastomer din import, treninguri pentru copii și adulți. Vă așteptăm zilnic între orele 9—17. (1229)

COOPERATIVA „DRUMUL NOU”

anunță concurs pentru ocuparea unui post de:

- **ECONOMIST PRINCIPAL (sau economist)**

Condiții: conform Legii nr. 12/1971, 57/1974 și Hotărîrii WCECOM nr. 4/1988. (1228)

INTREPRINDEREA MICĂ „ROM FLORI”

cu sediul în str. Donath nr. 144

angajează

- **PERSONAL** pentru florărie

Informații la telefon 8-50-88, zilnic între orele 7—19. (1217)

TEATRUL DE STAT TURDA

anunță concurs pentru ocuparea unor posturi de:

- **ACTRIȚE**
- **ACTORI**

Concursul se va desfășura în data de 12 septembrie 1990, ora 10.

Condiții de încadrare: Legea nr. 12/1971 și Legea nr. 57/1974.

Informații suplimentare la telefon 1-19-52; 1-24-40. (1216)

MARE PUBLICITATE

ANIVERSARI

- Cu ocazia împlinirii vârstei de 50 ani, doamnei MUREȘAN MARIA „La mulți ani” din partea fratelui său, Petre, soția Maria și Florin. (17082)

MATRIMONIALE

- Intelectuală 36/1.73, dorește cunoștință pentru prietenie cu intelectual cu calități deosebite. Telefon 1-30-13. (16827)

Vinzări-cumpărări

- Vînd garsonieră ultracentrală sau schimb cu orașul Bistrița. Telefon 3-54-48. (16822)
- Vînd Telecolor și bicicletă ergonomică. Telefon 4-28-34. (16949)
- Vînd televizor color sport Orion. Cumpăr boiler electric. Telefon 3-09-89. (17095)
- Vînd televizor color marcă nemțească cu diagonala 70 cm. Informații telefon 3-90-31. (170556/A)
- Vînd Aro 243 D neridicat. Informații telefon 990/1-52-91. (17019)
- Vînd Alfa Romeo 33, an de fabricație 1984. Telefon 8-73-79. (17019)
- Vînd convertor satelit, japonez. Telefon 4-15-45. (16988)
- Vînd TV sport, costum, palton, pardesiu bărbătești nr. 46. Balog Maria, str. Clăbucet nr. 2, bloc P 4, sc. I, etaj IX, ap. 59. (16763)
- Vînd apartament 2 camere în cartierul Zorilor, între orele 17—19, telefon 2-71-43. (16940)
- Vînd televizor Diamant, 2 fotolii, canapea, dulap, vitrină, antenă, amplificator canal 4. B-dul 22 Decembrie 39, între orele 11—15, zilnic. (16796)
- Vînd combină muzicală japoneză Sharp. Telefon 6-61-58, după ora 16. (16789)
- Vînd TV color Grundig Cartier Mărăști, str. Rovine nr. 31, ap. 9. (16235)
- Vînd televizor color Nordmende, diagonala 56 cm, telecomandă. Telefon 1-13-24. (17042)
- Vînd casă particulară 2 camere, cu grădină, dependințe, doi în curte. Telefon 1-49-83, după ora 16. (16922)
- Vînd apartament 2 camere, dependințe. Informații telefon 4-70-67. (16916)
- Vînd sufragerie stil și video player Shivaki nou. Str. Igeș nr. 26, bloc I, ap. 1, orele 18—20. (16832)
- Vînd două anvelope de 155-13. Cer în schimb două anvelope 155-14. Str. Jean Jaures nr. 1. (16638)
- Vînd player Samsung nou și TV color import. Telefon 4-74-95. (16658)
- Vînd mobilă sufragerie stare foarte bună, covor persan de mină, motor Dacia 1300. Telefon 3-51-65. (17103)
- Cumpăr apartament sau casă 3 sau 4 camere. Telefon 4-02-44, între orele 7-17. (17041)
- Cumpăr canapea stil, ceas de perete, statuete de bronz, porțelan, ceas cîntător, dulapuri cu multe sertare. Telefon 1-48-34. (17038)
- Vînd mobilă sufragerie Living. Informații la telefon 3-42-61, între orele 17—20. (17027)
- Cumpăr apartament 3 camere plus garaj, central. Oferte la telefon 6-26-96, după ora 17. (17046)
- Cumpăr apartament 3 camere sau schimb cu două. Telefon 3-49-33, după ora 19. (16701)
- Cumpăr pe valută casă mare cu grădină. Prefer zona Napoca, Pavlov, Andrei Mureșanu. Zilnic între orele 18—20, telefon 1-05-89. (16822)
- Cumpăr apartament sau casă 2—3 camere, central (semicentral). Telefon 1-94-10. (16805)
- Cumpăr garsonieră, apartament cu 2 camere sau casă particulară. Telefon 8-30-76. (16836)
- Cumpăr locuință cu 2—3 camere. Telefon 5-66-33. (17015)
- Vînd Mercedes 200 Telefon 5-73-05, după ora 16. (16596)
- Vînd Dacia 1300 în lei și Mercedes în valută sau lei. Telefon 8-73-30. (16616/A)
- Cumpăr bloc motor și macara geam stînga pentru Dacia 1100. Telefon 5-81-14, după ora 16. (16753)
- Vînd inscriere Aro D 243 din 1981. Relații telefon 6-29-67 prefix 925 Cisăndie între orele 17—22. (16899)
- Vînd Mercedes 250 Diesel, model Cobra. Telefon 5-54-86. (17119)
- Vînd Fiat 850. Informații telefon 5-80-65. (17116)
- Vînd Skoda 1000 MB stare foarte bună, vizibilă după ora 18 în str. Petőfi nr. 1—3, ap. 19. (17105)

PUBLICITATE

**VINZARI
CUMPARARI**

- Vind mașină tricootat „Veritas”, nouă. După ora 16, telefon 3-09-52.
- Vind cuvele pentru Oiteit (Bireli), marcă italiană. Telefon 1-14-78. (16990)
- Vind Skoda 1060 MB pentru piese de schimb. Familia Borbely Martin, loc. Gilău nr. 377, telefon 294 A. (16780)
- Vind piese și caroserie Fiat 850. Calea Turzii 122, bloc T 1, ap. 2. (16811)
- Vind Fiat 850. Calea Florești nr. 6, etaj 7, ap. 22, după ora 16. (16786)
- Vind nutrieți (gestante) și cuști. Cumpăr video-casete. Telefon 952/4-14-81. (16868)
- Cumpăr congelator nou sau în stare foarte bună și masă de birou antic. Telefon 8-59-94. (16637)
- Cumpăr sau închiriez grădina, de preferat cartier Grigorescu. Telefon 8-42-82. (16885)
- Vind coltar bucătărie, triciclată copii. Telefon 3-53 14. (16838)
- Cumpăr apartament 3-4 camere, Plopiilor, Grădini-Mănăstur, Grigorescu. Telefon 7-40-10, după ora 18. (16893)
- Vind semicursă rusească. Telefon 7-20-71. (17063)
- Vind mașină vată de zahăr. Informații Gherla, str. Victoriei 7, sc. I, etaj 4, ap. 19. (17051)
- Cumpăr spațiu comercial pe valută sau lei. Telefon 5-20-18, după ora 16. (17029)
- Vind mese, de par natural. Telefon 1-76-42. (16992)
- Vind strung mic. Str. Mărginaș nr. 30. (16934)
- De vânzare 2 geamuri înălțime 170, lățimea 185, o ușă. Informații telefon 5-50-10, după ora 16. (17017)
- Vind bibliotecă Făget, fotografii, dormeză, mască chiuvetă, acvariu, cotețe, damigene. Telefon 2-18-12. (17026)
- Cumpăr forinți și valută vest. Telefon 1-45-35. (17113)
- Cumpăr rochie de mireasă deosebită. Telefon 8-73-79. (17019/B)
- Vind rochie de mireasă roz, mărimea 42, după ora 16, strada S. Albiu 26, ap. 1. (16931)
- Vind rochie de mireasă. Cumpăr canapea. Telefon 3-15-33. (16837)
- Vind TV color cu telecomandă, diagonală 68 cm. Sonor bistorand. Telefon 3-23-00. (17161/A)
- Vind Mercedes 220 Diesel (Cobra) an fabricație 1977, pret (inclusiv vama și taxe înscriere) 240.000 lei sau 2400 dolari. Telefon 3-23-00. (17161)
- Vind la preț convenabil Skoda 1000 MB. Telefon 3-83-24. (17152)
- Vind televizor color, aparat preparat smintină. Telefon 5-74-69. (17150)
- Vind barcă cu motor 26 CP. Telefon 4-67-36. (17092)
- Vind magnetofon Tesla B 115, Pick-up nad, boxe 40 W. Telefon 8-00-56. (17155)
- Vind video. Cumpăr forinți. Telefon 3-50-12. (17135)
- Vind trusa aparat foto „Canon” A 1. Telefon 7-99-13, ora 6-9. (17031)
- Vind bibliotecă „Gina”, Str. Tulcea 20, ap. 20, între 17-19. (17129)
- Cumpăr mașină de scris și vind coșec damă, import, mărimea 44-46. Telefon 4-07-85. (17087)
- Vind mobilă folosită, magnetofon Tesla B 100, televizor Orion, cască motocicletă import, aspirator „Buran”, pat pliant. Telefon 1-17-61, după ora 20. a (17083)

- Cumpăr mașină Dacia cu 9 km. Telefon 3-99-02. (16985)
- Vind 125 stupa și Aro 243 neridicat. Telefon 947/1-49-09. (17134)
- Cumpăr dormitor sau sufragerie modernă culoare natur, eventual cu plata în valută. Telefon 6-87-03. (17078)

**SCHIMB
LOCUINȚĂ**

- Schimb 2 camere confort I pe Horea. Solicit similar pe Mihai Viteazul, Abator, centru sau prin apropiere. Telefon 3-57-12, sau 3-10-97. (17144)
- Ofer în București apartament 3 camere confort I, etaj III, cartier Drumul Taberei. Doresc similar în Cluj. Telefon 6-62-56. (17054)
- Schimb apartament ICRAL cu două camere din Zorilov. Excluz Mănăstur. Telefon 2-48-71. (16831)
- Schimb apartament ICRAL 2 camere confort I, zonă semicentrală (str. Gorunului) cu apartament 3 camere. Informații telefon 7-24-36. (16706)
- Schimb apartament 3 camere proprietate personală ultrafinisat. Slatina V 18, ap. 18, Mărăști cu 4 camere Gheorgheni. Piața Mărăști. Vizibil zilnic după ora 17. (16799)
- Schimb apartament ICRAL 1 cameră mare, bucătărie, debara, hol, baie în cartierul Grigorescu cu apartament 2-3 camere. Informații telefon 7-35-75. (16792)
- Schimb garsonieră din Aleea Detunata 9, ap. 86. Cer asemănător în zona centrală. Între orele 18-19. (16769)

- Schimb apartament 3 camere proprietate de stat, cartier Cetate Alba Iulia, cu similar Cluj-Napoca. Informații telefon 6-33-58. (17132)
- Schimb apartament 2 camere, etaj I, ICRAL Grigorescu, lângă Casa radio, cu similar centru, Plopiilor, zona Cimpului. Telefon 6-04-66, orele 18-20. (16930)
- Schimb 2 camere ultracentral cu 3-4 camere. Informații telefon 3-71-04, după ora 20. Suport cheltuieli. (16808)
- Schimb apartament ICRAL două camere, str. Horea nr. 22, etaj III, ap. 6, telefon 6-81-22, cu similar Mănăstur, Plopiilor sau Grigorescu între orele 16-19. (16909)
- Schimb apartament 2 camere Sibiu cu similar Cluj-Napoca. Accept variante. Telefon 924/2-65-04, după ora 17. (16407)
- Schimb apartament ICRAL Caransebeș 2 camere, parchet cu similar Cluj. Cumpăr apartament 2-3 camere cu preluare de rate. Telefon 8-34-23, orele 17-21. (16878)
- Schimb apartament de stat cu o cameră, confort, încălzire cu gaze curte, ultracentral, cu apartament două camere, central. Telefon 4-50-08, orele 16-20. (17061)
- Schimb apartament 2 camere, zonă centrală, Brașov, cu similar Turda, zonă centrală. Telefon 6-77-26. (17060)
- Schimb apartament 2 camere confort I proprietate stat. Cer 4 camere. Informații str. Tulcea nr. 12, bloc M 2, ap. 67, telefon 3-90-31. (17056)
- Schimb apartament proprietate, 3 camere Brașov, Calea București cu apartament 2-3 camere în Cluj. Telefon 8-01-17. (17055)

INCHIRIERI

- Caut urgent pentru închiriat apartament 2 camere, sau casă particulară în zona centrală, cartierele Pata, Gheorgheni, Zorilor, preferabil cu telefon. Informații telefon 4-16-38. (17149)
- Dau în chirie garsonieră mobilată pe Calea Florești. Telefon 7-43-95, orele 17-20. (17118)
- Dau în chirie garsonieră mobilată în Mărăști, pe valută. Informații Fintinele 7, bloc A, ap. 9. (16695)
- Inchiriez apartament pe termen lung. Telefon 6-84-31. (17043)
- Dau în chirie apartament 2 camere, nemobilat, central, cu telefon. Chiria în valută. Telefon 8-73-79. (17019/A)
- Studentă din Grecia caută apartament cu telefon cartier Mănăstur, Moților sau Hașdeu. Informații cămin 2, camera 96, 97, telefon 1-86-27, după ora 20. (17034)
- Caut în chirie apartament mobilat cu 2 camere. Telefon 1-33-39, după ora 18. (17021)
- Ofer pentru închiriere apartament mobilat 3 camere plus garaj, la capătul străzii Republicii. Plata în valută. Telefon 4-75-78. (17071)
- Caut apartament nemobilat la parter în Mănăstur. Telefon 6-81-42, între orele 18-20. (17067)
- Căutam garsonieră sau apartament 1-2 camere mobilat, central pentru închiriat. Telefon 4-10-29, după masa. (17114)
- Tineri căsătorii căutam de închiriat apartament 3-4 camere. Telefon 6-13-43, după ora 17. (17997)
- Caut garsonieră de închiriat. Telefon 6-33-47. (17120)
- Dau în chirie garsonieră nemobilată pe termen lung. Adresa: str. Dimbovitel 87, bl. D 13, ap. 77, între orele 7-9 și 20-22. (16907)
- Dau în chirie apartament 3 camere, str. Retezat nr. 1. Relații telefon 3-58-67. (17128)

PIERDERI

- Pierdut contract de închiriere ICRAL pe numele Bodocan Ileana. Il declar nul. (16863)
- Mocian Solovăstru, pierdut carnet de membru cooperativ al Cooperativii de credit Mociu. Il declar nul. (16896)
- Vlădoianu Dorel Constantin, pierdut carnet de membru cooperativ pentru Cooperativa de credit Mociu. Il declar nul. (16902)
- Lăcătuș Leoaora, pierdut carnet „Alianța”. Il declar nul. (16634)
- Am pierdut în 26 august în Mănăstur un cercel mic de aur cu piatră. Recompensă contravaloarea. Telefon 6-10-60. (16807)
- Varga Floare, pierdut dovada de porumb 49.601 din 10 iulie 1990 de 337 kg eliberată de Industria cărnilui Huzei. O declar nulă. (16793)
- Moldovan Dănilă, Moldovan Olga, Nagy Elisabeta, Irina, Nechifor Cristina, Maxim Ioan, Mureșan Nicoleta Marigug, Lujerdean Loredana, Mălieș Valeria, Bindos Radu Claudiu, Oprea Daniela, Morar Laura, Mezei Carmen, Conli Arghir, Herțeg Marius Viorela, Conti Mihaela, Iacotiti Jean, Pasc Adrian, Pop Petre, Oțel Vasile, Szatmari Francisc, Căteșanu Tatiana, Moldovan Cornel, Hoca Samoilă, Deac Emil, Prodan Ana, Mogojan Lucian, Cenan Octavian, Stecker Gabriela, Moccan Maria Monica, Bucur Ioan, Heghedus Gheorghe, Călugăr Lucian, Mureșan Virginia pierdut legitimații de serviciu. Se declară nule.

DIVERSE

- Filmez pe casetă video evenimentele dorite de solicitant. Garantez calitatea. Telefon 8-99-26, după orele 18. (17109)
- Predau pian pentru preșcolari și școlari în Grigorescu. Telefon 5-56-96. (17195)
- Mulțumesc pentru buletin și rog a mi se pune în cutia poștală fotografiile și iconița Sf. Anton, fiind amintiri. Popescu, str. Napoca 3. (16687)
- Confectionez jaluzele din material plastic diferite culori și ruloouri din lemn și plastic. Telefon 6-39-34. (16335/A)
- Deschid grădiniță în limba franceză. Informații zilnic între orele 17-22 la telefonul 4-99-60. (16713)
- Traduc în engleză și tipăresc scrisori profesionale. Telefon 4-16-60. (16972)

DECESE

COMEMORARI

- În aceste clipe de maximă durere simțem alături de stimatea noastră vecină Maria Dodea și familia Andreica, exprimând sincerele noastre condoleanțe și încreaga compasiune. Vecinii din blocul B 1.
- Simțem alături de familia Almasan în durerea pricinuită prin moartea soțului și tatălui drag. Familii Cimpean și Călian. (17286)
- Cu inimile zdrobite de durere anunțăm că scumpa noastră soție și mamă LOBONT HAVRINCEA TERELIA, în ziua de 27 august 1990 s-a stins din viață la vârsta de 39 ani. Înmințarea are loc azi 29 august 1990, ora 14 din capela I a cimitirului Mănăstur. Nu te vom uita niciodată. Ronco și Simy. (17267)
- Sincere condoleanțe din partea Școlii nr. 23 pentru Maria Crișan la decesul mamei dragi. (17099)
- Cu adâncă durere anunțăm înecarea din viață a scumpului noastre mame, soacre, bunicii și strănoucei LUDOVICA PARĂUAN în vârstă de 75 ani. Înmințarea va avea loc în satul Șard, în 30 august, ora 13. Cei trei copii cu familia. Dumnezeu s-o odihnească. (17145)
- Simțem alături de colega noastră Jeler Gabriela în marea durere pricinuită de pierderea tatălui drag. Sincere condoleanțe. Colegii de serviciu. (17124)
- La dispariția scumpului nostru frate și unchi, preotul IOAN CORDOS, aducem un pios omagiu. Maria și Viorel Cătoveanu. (17129)
- Cu adâncă durere anunțăm înecarea din viață după o lungă și grea suferință a scumpului noastre mame și bunicii ELISABETA IRA GOLDFRIED. Înmințarea va avea loc în 30 august, orele 15, din capela mare a cimitirului Central, Iulia și Tamara. (17114)
- Asociația locatarilor bloc str. Timeretului 70 aduce un ultim omagiu colocatarului NICOLAE IRLIEȘ, Familiei îndoliate sincere condoleanțe. (17127)
- De 7 săptămâni am pierdut ce am avut mai scump pe lume pe iubitul meu soț VASILE TRIF. Dragostea lui neajmurnită pentru mine sălășluiește în inima mea și în gândurile mele cit voi trăi. Omagiez memoria lui cu aleasă prețuire și multă dragoste. Nu te voi uita niciodată. Soția Marlana. (17086)
- Cu adâncă durere anunțăm înecarea din viață, după o lungă și grea suferință, a celui care a fost soț, tată, bunice și soțu IOAN VĂDAN, în vârstă de 64 ani din satul Nădăș. Înmințarea va avea loc în data de 30 august 1990. Soția Valeria, fiica Valerica, fiul Ghiță, nepoata Ioana, nora Mariana și gherele Tânase. Nu te vom uita niciodată. (17081)
- Sincere condoleanțe colegii noastre Susana Schiop în aceste clipe dure când se desparte de tatăl drag. Colectivul unității 41 88. (17077/B)

- Cu inimile zdrobite de durere anunțăm înecarea din viață, în ziua de 23 august, a iubitei noastre mame, bunicii și soacre ANDREICA ANA, în vârstă de 78 ani. Înmințarea va avea loc joi, 30 august, ora 14, în Turda, din strada Aurel Vlaicu nr. 26. Va rămâne veșnic vie în inimile noastre. Familia.
- Cu durere în suflet anunțăm înecarea din viață, după o lungă și grea suferință, a scumpului nostru soț, tată și bunice TOADER PURCEL, în vârstă de 78 ani. Înmințarea a avut loc marți, 23 august în Agriș-sat. Familia greu încercată. (17077)
- Simțem alături de vecina noastră Susana Schiop în marea durere datorată pierderii tatălui drag. Sincere condoleanțe din partea familiei Olar. (17077/A)
- Asociația de locatari Plopiilor 4 este alături de domnișoara ec. Aurora Cordos în marea durere prin care trece la trecerea în eternitate a distinsului său părinte. (17120)
- Simțem alături de ființele noastre Gabi și Mircea Jeler în aceste momente grele pricinuite de moartea tatălui lor drag. Nașii. (17133)
- Se împlinesc azi, 29 august 1990, 2 ani de când soția mea dragă ANA VERONICA HANOS m-a părăsit pentru totdeauna. Dumnezeu s-o odihnească în pace. Soțul Iustin. (16504)
- Cu imaginea lui în suflet și gând tot timpul, cu ochii plini de lacrimi adunăm toate amintirile într-un pios omagiu azi, 29 august, la împlinirea a trei ani de la dureroasa despărțire de dragul și iubitul nostru dr. DAN ALEXANDRU UZA. Familia. (16830)
- Azi, 29 august 1990 se împlinesc 5 ani de când cel care a fost soț, tată, soț și bunice GAVRIL PETRIȘOR din Gilău a plecat pentru totdeauna dintre noi. Dragostea noastră va fi veșnic vie pentru sufletul lui bun. Familia. (16767)
- Tristă și dureroasă amintire la împlinirea a 3 ani de la decesul scumpului noastre soții, mame, soacre și bunice PALAGHIA CALBAJOS din Feleaș. Chigul ei drag va rămâne veșnic în inimile noastre. Familia. (17111)
- Simțem cu inimile alături de colegul nostru ing. Dan Palage în adâncă suferință pricinuită de pierderea iubitelui său tată, DIONISIE PALAGE. Colectivul Atelierului de proiectare P 2, „Unirea”. (17040)
- Regretăm dispariția din viață a bunului nostru cuscuro DIONISIE PALAGE. Cu durere ne alăturăm familiei greu încercate. Mărioara și Emil. (17037)
- Simțem alături de prietena noastră Mărioara Crișan în clipele grele pricinuite de pierderea mamei dragi. Familia Vulea. (17063)
- Colegii din compartimentul financiar-contabil al întreprinderii „Unirea” Cluj regretă profund dispariția prematură din viață a celui ce a fost un bun îndrumător în activitate, fostul contabil șef, ec. DIONISIE PALAGE și transmit familiei îndoliate sincere condoleanțe. (17053)
- Cu durere în suflet ne despărțim de bunul nostru fiu și frate VASILE PAPUC. Maria mamă, Sia, Maria, Anica și Veronice cu familiile. (16982/A)
- Aducem un pios omagiu bunului nostru vecin DINI PALAGE iar familiei compasiune și sincere condoleanțe. Familii ing. Ioan Mărgineanu și ing. Grișore Pop. (16982)
- Lacrimi și fiori pe mormintul dragului nostru REMUS GABOR de la a cărui dispariție au trecut 6 săptămâni de dor și durere. Familia. (17076)
- Un ultim omagiu adus celui care a fost REGHINA HLEȘ în vârstă de 32 ani, îl aduc locatarilor de la bloc S 2, sc. I, str. Primăverii nr. 6. Dormi în pace. Suflet blând. (17032)
- Un ultim și pios omagiu slăvutului VLADIMIR HLEUCA. Sincere condoleanțe familiei. Colegii de la „Terapia” Cluj. (16984)
- Un pios omagiu la cinci ani de la decesul bunicii noastre drag TRAIAN OLTEAN. Iulia și Mircea. (16802)
- Veșnică amintire celui care a fost colonel (rezervă) TRAIAN OLTEAN, la cinci ani de la deces. Soția Rodica. (16802/A)

COLEGIUL DE REDACȚIE: Ilie Călian (redactor șef), Dan Rebreanu (redactor șef adjuncți), Traian Bana (secretar general de redacție), Valer Chioresanu, Emil Luca, Ion Ros.

REDACȚIA: Cluj, str. Napoca nr. 18. TELEFONE: 1-10-32 (redactor șef); 1-75-07 (redactor șef adjuncți și secretariatul de redacție); 1-74-13 (secția culturală); 1-73-07 (secția probleme sociale-economice); 1-74-90 (secția probleme catolice); 1-73-01 (administrația ziarului). Mica publicitate se primește între orele 10-16, str. Napoca nr. 18 (la parter). Simbata și dimineața închis.

Tiraj 41.007